

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza hospodaření vybrané obce
Economy Analysis of Selected Municipality

Student: Bc. Darina Franková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Darina Franková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza hospodaření vybrané obce**
Economy Analysis of Selected Municipality
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika územních samosprávných celků
 3. Charakteristika vybrané obce
 4. Analýza hospodaření vybrané obce
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HAVLAN, Petr, Jan JANEČEK a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. 400 s. ISBN 978-80-7502-057-4.
MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada Publishing, 2013. 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Analýza hospodaření vybrané obce“ vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 3 a 4 jsem převzala z webových stránek obce Horní Bludovice a přílohu č. 2 jsem převzala z webových stránek finanční správy.

V Ostravě dne 27. dubna 2018

.....

Darina Franková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika územních samosprávných celků	7
2.1	Obce.....	7
2.1.1	Působnosti obce	12
2.1.2	Orgány obce	15
2.1.3	Rozpočet obce.....	22
2.1.4	Místní poplatky	24
2.1.5	Hospodaření obce	26
2.1.6	Účetnictví obce	27
2.2	Kraj	30
3	Charakteristika vybrané obce.....	31
3.1	Historie obce.....	31
3.1.1	Pamětní kniha.....	32
3.1.2	Symboly obce	33
3.2	Poloha obce.....	34
3.3	Obyvatelstvo obce	34
3.4	Orgány obce	36
3.5	Spolková činnost.....	36
3.6	Majetek obce	38
3.7	Program rozvoje obce.....	40
3.7.1	Návrhová část.....	42
3.7.2	Analytická část.....	44
3.7.3	SWOT analýza.....	47
3.8	Místní poplatky	48
3.9	Dotační program	51
3.9.1	Dotace ze státního rozpočtu	51

3.9.2	Dotace z krajského rozpočtu	52
3.9.3	Dotace z evropských fondů	52
4	Analýza hospodaření vybrané obce	53
4.1	Finanční hospodaření obce	53
4.2	Příjmy rozpočtu obce	53
4.2.1	Daňové příjmy	54
4.2.2	Nedaňové příjmy.....	57
4.2.3	Kapitálové příjmy	58
4.2.4	Přijaté transfery.....	58
4.3	Výdaje rozpočtu obce	59
4.3.1	Běžné výdaje	60
4.3.2	Kapitálové výdaje.....	60
4.4	Hospodaření obce v roce 2014.....	61
4.5	Hospodaření obce v roce 2015.....	64
4.6	Hospodaření obce v roce 2016.....	68
4.7	Srovnání rozpočtového hospodaření obce v letech 2014 – 2016	71
4.8	Rozpočtový výhled obce.....	75
4.8.1	Schválený rozpočet.....	75
4.8.2	Střednědobý výhled rozpočtu.....	76
5	Závěr	78
	Seznam použité literatury.....	80
	Seznam zkratk	83
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Obecní samospráva v dějinách práva nesla v sobě touhu lidí spravovat si své záležitosti prostřednictvím svobodně zvolených zástupců. To platí i pro počátky obecní samosprávy v České republice, jejichž první zmínky lze dohledat již od šedesátých let 19. století.

V dnešní době má Česká republika 14 územně samosprávných celků, neboli krajů, které se dále dělí na okresy a ty se nadále člení na obce. Momentálně se na území České republiky nachází 6258 obcí. Je velmi důležité, aby každá z těchto obcí nakládala se svými finančními prostředky efektivně, účelně a svědomitě, neboť vše co obec dělá, dělá pro své občany, kteří tvoří základní jednotku obce.

Tématem diplomové práce je „Analýza hospodaření vybrané obce“. Vybranou obcí je malá obec nacházející se v Moravskoslezském kraji, kde je celkem šest okresů. Jedná se o okres Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava-město. Tato malá obec leží v okrese Karviná, kde kromě ní se dále nachází šestnáct obcí. Diplomová práce se konkrétně zabývá obcí Horní Bludovice.

Cílem diplomové práce je analyzovat rozpočtové hospodaření obce Horní Bludovice v letech 2014 – 2016 a poté celkově vyhodnotit stav hospodaření obce prostřednictvím rozpočtů obce.

Ke zpracování diplomové práce jsou použity metody rešerše literatury, analýzy dat a komparaci získaných údajů. Při zpracování práce jsou využity data a údaje obce Horní Bludovice a odborná literatura, která se zabývá samosprávnými územními celky.

Strukturu diplomové práce tvoří tři kapitoly. První kapitola je zaměřena na teoretickou část, která se zabývá územními samosprávnými celky. Územní samosprávné celky se dělí do dvou částí na základní samosprávný celek a vyšší samosprávný celek. Jelikož je diplomová práce o obci tak i tato teoretická část je podrobně zaměřena na obce tedy na základní samosprávný celek. Vzhledem k obcím je zde vymezen pojem obec a znaky, které obec charakterizují. Je zde charakterizována obec vykonávající samostatnou a přenesenou působnost. Obec musí mít své jednotlivé orgány a jejich charakteristika je také součástí této kapitoly.

V této kapitole je dále definováno, co přesně musí být zahrnuto v rozpočtu obce a teoreticky vymezeno účetnictví obce.

Druhá kapitola je zaměřena na vybranou obec Horní Bludovice. V této kapitole jsou hlavní poznatky o obci. V první řadě je přiblížena historie obce a první zmínky z první pamětní knihy obce, která je momentálně uschována v archivu ve Frýdku - Místku. V této kapitole je vyobrazen vývoj počtu obyvatel. V obci je činných i několik spolků, jejichž činnosti a aktivity jsou součástí této kapitoly. V druhé kapitole jsou popsány konkrétní místní poplatky i jejich výše v obci Horní Bludovice. Jelikož je diplomová práce zaměřena na hospodaření obce, je tudíž v této kapitole i podkapitola, která je zaměřena na majetek obce, kde jsou konkrétní částky čerpány především z rozvahy z roku 2017. Zmínka je i o plánu rozvoje, který je vyhotoven na rok 2017 - 2027. Údaje k této kapitole jsou čerpány z dokumentů získaných z obce Horní Bludovice, jedná se především o program rozvoje obce Horní Bludovice na období 2017 – 2027, statistiky z matriky a evidence obyvatel.

Třetí kapitola diplomové práce je poté zaměřena na hospodaření obce v letech 2014 – 2016 a na schválený rozpočet v letech 2017 a 2018. Součástí této kapitoly je i střednědobý výhled rozpočtu na rok 2019 a 2020. V první řadě jsou srovnány jednotlivé složky příjmů a výdajů v rámci sledovaných let a poté je rozpracován každý rok v jednotlivých podkapitolách a následuje celkové srovnání v letech 2014 - 2016. V rámci třetí kapitoly je vymezeno, jak se hospodaření vyvíjelo ve sledovaných letech a za pomoci grafů a tabulek je rozpracován rozpočet obce Horní Bludovice. Veškeré tyto údaje byly poskytnuty v rámci Závěrečných účtů na sledovaná období.

2 Charakteristika územních samosprávných celků

Územní samosprávné celky lze chápat jako jedny ze základních pojmů veřejné správy, kterou je možno považovat jako jednu z dynamických sfér, které se neustále mění. V posledních letech dochází k neustálému propojování, jak teoretické, tak praktické části veřejné správy. (Jreisat, 2012)

Územním samosprávným celkem se rozumí prostorově vymezený funkční celek, který má právo a povinnost sám rozhodovat o svém majetku a svých záležitostech (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky). Jejich práva jsou vymezena v Ústavě České republiky a dále podrobněji v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Územní samosprávné celky lze členit na obce a kraje, přesněji obce jsou základní územní samosprávné celky a kraje se rozumí vyšší územní samosprávné celky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky). Samosprávné celky vytvářejí své vlastní orgány, prostřednictvím kterých je samospráva uskutečňována.

2.1 Obce

Pojem obec je definován v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jinak znám též jako zákon o obecním zřízení. Obcí se tedy podle zákona o obcích, dále jen ZoO, rozumí územní samosprávné společenství občanů, kteří tvoří územní celek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese za tyto vztahy odpovědnost. Obec podle obecního zřízení je veřejnoprávní korporací, která má ve vlastnictví majetek, se kterým hospodaří. Pojmem veřejnoprávní korporace se rozumí sdružení osob, které bylo založeno na základě zákona, a byla mu svěřena pravomoc v oblasti veřejné správy. (Kočí, 2012)

Obec je povinna podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích pečovat o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a mezi její povinnosti patří ochrana veřejného zájmu.

Obec teoreticky charakterizují čtyři základní znaky:

- území,
- občané,

- právní subjektivita a způsobilost k právním úkonům,
- majetek obce a hospodaření s ním.

Z tohoto tedy plyne, že každá obec se musí nacházet na určitém **území** v ČR. To znamená, že každá část České republiky je součástí území některé obce. Součástí ČR jsou však i území, které patří vojenskému újezdu pro zajišťování obrany státu a také k výcviku ozbrojených sil. Území obce je tvořeno jejím katastrálním územím. Obec tak může mít buď jedno, nebo i více, katastrálních území (zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí). Katastrálním územím se tedy podle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí § 2 písm. h) rozumí *„technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí.“*

Podle ZoO může dojít ke třem variantám změn území obce. První variantou je **sloučení obce**. K tomuto případu dochází v případě, že spolu slučované obce sousedí a uzavřou dohodu o sloučení. Výsledkem je poté, že tyto slučované obce zaniknou a vytvoří se pouze jedna nová obec. Jejím územím je dále území slučovaných obcí. Aby byla dohoda o sloučení obcí platná, musí obsahovat potřebné náležitosti. Dohoda musí obsahovat jednak přesné datum, kdy dochází ke sloučení obcí, název obce a sídlo jejích orgánů, přesný výčet katastrálního území nové obce, určení majetku i finančních prostředků, práva, ale i závazky a určení právních předpisů obcí. Na názvu nové obce se musí slučované obce dohodnout, pokud však tak neučiní, nový název stanoví Ministerstvo vnitra ČR. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 19)

Druhou variantou je **připojení obce**. Jedná se o situaci, kde se jedna obec připojí k druhé obci. Takto připojené obce musí spolu sousedit a dochází zde k připojení na základě dohody o připojení obcí. Dohoda o připojení obce musí také obsahovat důležité náležitosti, které jsou obdobné dohodě o sloučení obcí. Právním nástupcem je obec, která po připojení nezaniká a přechází na ni majetek i finanční prostředky zaniklé obce, ale i závazky a práva, dále i organizační složky zaniklé obce. K tomuto přechodu dochází dnem připojení obce. Nezaniklá obec má poté povinnost zaslat opis dohody o připojení Ministerstvu financí, Ministerstvu vnitra, příslušnému katastrálnímu úřadu a příslušnému finančnímu úřadu a dále Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu. (Kočí, 2012)

Třetí variantou je **oddělení části obce**. Takto oddělenou částí vzniká zcela nová obec. Zde se tak vytvoří dvě obce, kdy zachované obci zůstávají všechna práva i povinnosti, dochází jen ke zmenšení území a ke snížení počtu obyvatel příslušné obce. O tomto procesu musí rozhodnout příslušný krajský úřad. ZoO dále stanoví, že oddělená obec musí mít katastrální území, které sousedí s minimálně dvěma obcemi nebo obcí a cizím státem. Další povinností takto vzniklé nové oddělené obce je, že musí mít alespoň 1000 občanů. Je však nutné, aby tyto podmínky splnila i obec, od které se část obce oddělila. Součástí návrhu pro oddělení části obce je i písemná dohoda, ve které je sepsáno rozdělení majetku obce mezi oddělenou část obce a původní obec. (Kočí, 2012)

Druhým hlavním znakem obce je, že je složena z **občanů**, které lze považovat za základní jednotkou obce. V případě, že by obec nedisponovala žádnými občany, nedalo by se tak hovořit o veřejnoprávní korporaci. Samotným občanem obce je fyzická osoba, která je občanem ČR a v příslušné obci má hlášený trvalý pobyt. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 16)

První podmínku, státní občanství ČR, upravuje zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství ČR. Podle tohoto zákona se české občanství nabyde těmito způsoby:

- narozením,
- osvojením,
- určením otcovství,
- prohlášením,
- nalezením na území ČR,
- udělením občanství.

Trvalý pobyt definuje zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů. Tento zákon udává, že trvalý pobyt občana ČR je adresa, která je vedena v registru obyvatel. Tuto adresu si zvolí sám občan, bývá to zpravidla v místě, kde má občan svou rodinu, či rodiče, byt anebo popřípadě své zaměstnání. Občan musí mít pouze jedno místo trvalého pobytu.

Občan, který dosáhl věku osmnácti let, má také možnost zapojovat se do fungování obce. Jednou z těchto možností je právo volit a být volen

do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce, účtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, nahlížet do obecních dokumentů (rozpočtu obce a do závěrečného účtu), podávat orgánům obce návrhy a připomínky i s podněty. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 16)

V ZoO je uveden také pojem čestný občan obce. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 36 uvádí, že *„obec může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj obce, čestné občanství obce. Čestný občan obce má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva obce.“*

Dalším hlavním znakem obce je, že musí být právnickou osobou, tzn. mít **právní subjektivitu**. Jde tedy o subjekt, který má svá práva a povinnosti. Je způsobilý jednat svým jménem v právních vztazích a především ve vztazích majetkoprávních. (Havlan, 2014)

Čtvrtým hlavním znakem obce je **vlastnictví majetku**. Obec je povinna s ním dobře hospodařit, tzn., musí být využíván účelně a hospodárně. Majetek by měl být využíván na zájmy a úkoly obce, které jsou definovány zákonem. Majetkem obce je veškerý hmotný a nehmotný majetek, se kterým obec nakládá. Povinností obce je chránit vlastní majetek před případným poškozením, odcizením, zničením nebo zneužitím. Povinna je také uplatňovat včas právo na náhradu škody a uplatňovat právo na vydání při bezdůvodném obohacování. Obec se svým majetkem musí hospodařit průhledně a vždy tak, aby bylo veřejnosti přístupné (Havlan 2014). Pokud se obec rozhodne, že by svůj nemovitý majetek buď prodala, darovala, směnila, pronajala nebo poskytla jako výpůjčku, tak musí tento záměr zveřejnit nejméně 15 dnů před rozhodnutím. Povinností obce je toto rozhodnutí vyvěsit na úřední desce, díky čemuž se mohou případní zájemci k tomuto rozhodnutí vyjádřit a předložit případně své návrhy. (Kočí, 2012)

Pokud jsou splněny tyto čtyři, výše popsány, hlavní znaky, může se hovořit o obci jakožto o územním samosprávném celku, který vystupuje jako právnická osoba. (Havlan, 2014)

Základem obce je plnit dvě základní **působnosti**. Jedná se o výkon samostatné a přenesené působnosti. U samostatné působnosti obec spravuje vlastní záležitosti samostatně, jde tak o základní smysl obecní samosprávy, který je uveden přímo v Ústavě ČR. Zde mohou zasahovat státní orgány a orgány krajů pouze v případě, pokud to vyžaduje ochrana zákona. Je nutné dodržovat i způsob zásahu, který stanoví zákon. U druhé působnosti, tedy přenesené působnosti, vykonávají orgány obce státní správu. Státní správa je vymezena zákonem. Zde působí orgány obce jako správní orgány, které jsou vázány zákonem a podléhají také kontrole výkonu přenesené působnosti. To, že jde o výkon přenesené působnosti, musí být v zákoně definováno, pokud tomu tak není, rozumí se, že se vždy jedná o samostatnou působnost. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Podrobně o působnostech obce bude popsáno v další podkapitole č. 2.1.1.

Obec vedle hlavních znaků, které jsou popsány výše, má i znaky vedlejší. Zřejmým znakem obce je její **název**, který ji vždy odlišuje od ostatních obcí. Název ve většině případů vychází z historického pojmenování obce, může taktéž charakterizovat určitou tradiční skutečnost pro danou obec. Důležitým úkolem zastupitelstva je tak rozhodnout o názvu obce i o části obce. K tomuto rozhodnutí dochází, pokud má vzniknout nová obec, nebo pokud se ze stávající obce oddělí její část. Podmínkou pro název obce je, že musí být v českém jazyce, avšak pokud se v obci nachází alespoň 10 % národnostní menšiny, uvádí se i v jazyce příslušné menšiny. Je zapotřebí, aby zástupce této menšiny požádal výbor zastupitelstva obce pro národnostní menšiny, který poté návrh doporučí. V ZoO není vyloučeno, že dvě či více obcí nemohou mít stejný název. Tento případ nastává ve většině případů u malých obcí. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 27)

O **názvy ulic a veřejných prostranství**, jakožto o hlavních identifikačních znacích obce, rozhoduje zastupitelstvo obce. Opět je zde podmínkou, že název musí být v jazyce českém. Pokud dochází k zániku obce, či pojmenování nebo přejmenování, musí dojít k zápisu do základního registru územní identifikace, nemovitostí a adres. Názvy ulic či jiných veřejných prostranství se uvádí ve formě tabulek, jež si může sama obec upravit, co se barvy i velikosti týče, takovéto značení poté musí být jednotné pro celé území obce. Umístění těchto tabulek musí být dobře

viditelné a musí být vždy umístěno na začátku i na konci každé ulice, ale taktéž před a za křižovatkou s jinou ulicí. (Kočí, 2012)

Důležitou činností obce je také **označování budov**. Budovy musí být označeny číslem popisným, ale existují i případy, kdy se budovy mohou označit i číslem evidenčním, jde např. o stavby pro rodinnou rekreaci, dočasné stavby a budovy, které ke svému vystavění nepotřebují stavební povolení a ani ohlášení stavebního úřadu. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 31)

Dalším základním znakem, který identifikuje příslušnou obec je **adresa sídla jejího obecního úřadu**. Tento znak je důležitý hlavně při právních úkonech, pro které je hlavní i identifikační číslo, resp. číslo, pod kterým je obec evidována v registru osob. V tomto registru se obec nachází, jelikož je právnickou osobou. (Kočí, 2012)

2.1.1 Působnosti obce

Působnosti obce se rozdělují na dvě klíčové skupiny: samostatná působnost a přenesená působnost. Obě jsou stanoveny ZoO v § 35 - § 66. Rozdílem tedy je, že samostatná působnost je v ZoO stanovena pouze výčtem, tudíž do této oblasti mohou náležet i další činnosti, které nejsou výslovně uvedeny v zákoně. Avšak přenesenou působnost může obec vykonat, pouze pokud je v zákoně výslovně uvedena. Obecně platí, že má samostatná působnost přednost před přenesenou působností. Malé obce mají však někdy problém určit, zda jde o samostatnou působnost nebo působnost přenesou. (Kočí, 2012)

Samostatnou působností se již podle názvu rozumí samostatnost, tzn., že obec svou činnost vykonává samostatně. Samostatná působnost je tedy klíčovou činností obce. Patří zde záležitosti, které jsou v zájmu občanů obce a v zájmu samotné obce. Pravidlem je, že obec postupuje podle svého uvážení neboli uvážení svých samosprávných orgánů (zastupitelstvo a rada), důležitou úlohu však má i obecní úřad, který plní úkoly uložené samosprávným orgánem. Na obecním úřadě jsou na tyto úkoly vyčleněni zaměstnanci, kteří se tak věnují výkonu samostatné působnosti v oblasti např. majetku obce, investic, bydlení v obci nebo rozpočtu obce. Uvážení orgánů musí vždy být v mezích zákona. Zejména u menších obcí sehrává důležitou roli starosta obce, který realizuje rozhodnutí zastupitelstva obce a zastupuje obec navenek. (Kočí, 2012)

Do samostatné působnosti obce náleží zejména § 84 a § 85 ZoO, ve kterých jsou vypsány pravomoci zastupitelstva obce a dále § 102 z téhož zákona, kde jsou uvedeny pravomoci rady obce. ZoO přesně nevytváří seznam činností, které se mohou realizovat v rámci samostatné působnosti. Zastupitelstvo obce má tak za úkol v rámci samostatné působnosti dle ZoO § 84, § 85 a § 102 s výjimkou vydávání nařízení obce:

- schvalovat rozpočet a účetní závěrku obce, která byla sestavena k rozvahovému dni,
- schvalovat program rozvoje obce,
- zakládat a rušit příspěvkové organizace a schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o zrušení nařízení rady obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o spolupráci s jinými obcemi,
- zřizovat a naopak i rušit výbory, volit a odvolávat předsedy a další členy,
- zřizovat ale i rušit obecní polici.

Smyslem **přenesené působnosti** je, že stát vykonává státní správu v rámci přenesené působnosti většinou prostřednictvím obecního úřadu a jeho odbory jako je stavební úřad nebo matrika. V ČR funguje většinou smíšený systém. Obce vykonávají své záležitosti přes samostatnou působnost a vedle toho přes přenesenou působnost státní správu. (Kočí, 2012)

Výkon přenesené působnosti zajišťuje obecní úřad, pokud však zákon nestanoví jinak nebo pokud tento výkon nebyl svěřen zvláštnímu orgánu obce. ZoO stanovuje, že při výkonu přenesené působnosti se orgány obce musí řídit zákony či jiným předpisy, směrnicemi správních úřadů a také usneseními vlády. Tyto orgány se dále musí řídit opatřeními od příslušných orgánů veřejné správy jakožto krajských úřadů. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61)

Ze státního rozpočtu je pro obce vyčleněn každoroční příspěvek na výkon přenesené působnosti. Účelem příspěvku je pokrýt částečnou úhradu výdajů, které jsou spojeny s výkonem přenesené působnosti. Mezi takové výdaje patří např.

mzdové a provozní výdaje pro zaměstnance, kteří vykonávají přenesenou působnost. Avšak tento příspěvek nedokáže pokrýt veškeré výdaje spjaté s touto působností, tudíž obce musí vynaložit i prostředky ze svého obecního rozpočtu. Hodnota příspěvku není pro každou obec stejná, záleží především na rozsahu přenesené působnosti a na velikosti správního obvodu obce, který je vyjádřen počtem občanů v dané obci. Druhým příjmem obce při výkonu přenesené působnosti je příjem správních poplatků a příjem sankčních plateb, které souvisí s výkonem. (Kočí, 2012)

Obce se rozdělují do tří skupin podle velikosti rozsahu výkonu přenesené působnosti. (Kočí, 2012)

První skupinkou jsou **obce prvního stupně**, kdy jde o menší obce, kdy na ně byl přenesen pouze základní, ne příliš rozsáhlý okruh přenesené působnosti. Výkon spravuje obecní úřad či zvláštní orgán obce. Mezi činnosti obce se řadí řízení o některých přestupcích, povolování kácení stromů na příslušném území obce. Problémem je, že obce nemohou zaměstnat pracovníka na požadované odborné úrovni kvůli nedostatečným finančním prostředkům a výkon přenesené působnosti tak musí vykonávat buď starosta či jiný zastupitel obce. (Kočí, 2012)

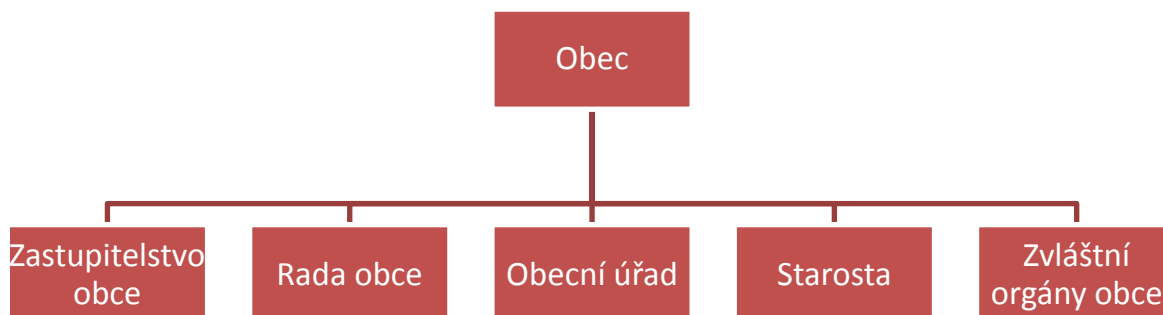
Druhou skupinou jsou **obce druhého stupně**. Říká se jim také obce s pověřeným obecním úřadem. Tyto obce už vykonávají větší část přenesené působnosti. Rozdílem je, že na tuto činnost už mají specializované pracovníky, kteří jsou schopni v základním rozsahu přenesenou působnost vykonávat. Taková skupina obcí vykonává, jak činnosti z prvního stupně, tak navíc i oblast činností v rámci stavebního i matričního úřadu, dále práva spjatá s životním prostředím atd. (Kočí, 2012)

Obce třetího stupně tvoří třetí skupinu. Nazývají se také obce s rozšířenou působností. Vykonávají velký rozsáhlý okruh přenesené působnosti. V roce 2003 došlo ke zrušení okresních úřadů a jejich činnost nahradily obce s rozšířenou působností. Tyto obce vykonávají činnosti prvního i druhého stupně a navíc i oblast živnostenského podnikání, vydávání cestovních, osobních i řidičských průkazů, registr vozidel, oblast myslivosti a rybářství, oblast silničního správního úřadu, oblast stavebního úřadu a úřadu územního plánování. (Kočí, 2012)

2.1.2 Orgány obce

Činnosti obce jsou vykonávány orgány obce, které však právní subjektivitu nemají, právní subjektivitu má jen sama obec. Orgány obce vykonávají samostatnou a přenesenou působnost. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) V níže uvedeném diagramu je uvedeno rozložení orgánů v obci.

Obr. 2.1 Orgány obce

Zdroj: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, vlastní zpracování.

Jelikož seznam orgánu obce stanovuje zákon, obec si tak sama nemůže zřídit žádný jiný nový orgán, který zákon neudává. Podmínkou pro obce je, že musí mít alespoň tři orgány, a to starostu, zastupitelstvo obce a obecní úřad. Rada obce se nezřizuje, pokud obec má v zastupitelstvu méně než 15 členů. Zvláštní orgány obce jsou odlišné v různých obcích. Závisí totiž na rozsahu výkonu přenesené působnosti.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce se skládá z členů zastupitelstva obce. Je nejvyšším orgánem obce. Hlavním úkolem je rozhodování o nejdůležitějších otázkách týkajících se obce. Hlavními úkoly tedy jsou volba starosty, vydávání vyhlášek a schvalování rozpočtu atd. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 67)

Počet těchto členů je stanoven na každé volební období nejdříve 85 dní před začátkem voleb do zastupitelstva obce a je ovlivněn počtem obyvatel v dané obci k 1. lednu toho roku, kdy se konají volby. Počet členů se tedy dopředu, nejpozději do dvou dnů po stanovení, uvede na úřední desce příslušného obecního

úřadu. Zastupitelé jsou voleni v přímých, tajných a obecních volbách na čtyřleté funkční období. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 67)

V níže uvedené tabulce je vymezeno podle ZoO, kolik má mít obec členů ve svém zastupitelstvu podle počtu obyvatel. § 69 ZoO uvádí, že „počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení.“

Tab. 2.1 Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel v obci	Počet členů v zastupitelstvu
do 500	5 až 15
nad 500 do 3.000	7 až 15
nad 3.000 do 10.000	11 až 25
nad 10.000 do 50.000	15 až 35
nad 50.000 do 150.000	25 až 45
nad 150.000	35 až 55

Zdroj: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, vlastní zpracování.

Má-li dojít k platnému usnesení zastupitelstva obce nebo k platnému rozhodnutí či volbě, je potřeba, aby souhlasila nadpoloviční většina ze všech příslušných členů zastupitelstva obce. Povinností zastupitelstva je se pravidelně scházet. Nejméně by se však měli scházet jedenkrát za 3 měsíce. Pokud se však nesejdou po dobu delší jak 6 měsíců, tak Ministerstvo vnitra má právo je rozpustit, avšak proti tomuto rozhodnutí smí obec podat k soudu žalobu. Zasedání zvoleného zastupitelstva obce se koná vždy v územním obvodu obce. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Pravomoci zastupitelstva

ZoO uvádí, že zastupitelstvo rozhoduje o věcech, které se řadí do samostatné působnosti obce. Rozhoduje tedy o záležitostech, které jsou v zájmu obce i občanů obce. Zastupitelstvo rozhoduje většinou formou usnesení. Rozhodovat může ale i formou rozhodnutí nebo formou volby. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Pravomoci zastupitelstva obce jsou uvedeny v ZoO v § 84. Mezi tyto pravomoci se řadí:

- schvalování programu pro rozvoj obce (program pro rozvoj obce napomáhá při plánování rozvoje, napomáhá třeba i při čerpání dotací),
- schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu i účetní závěrky k rozvahovému dni příslušné obce (jde o jednu z nejvýznamnějších pravomocí zastupitelstva),
- zřizování trvalých či dočasných peněžních fondů obce (pravidlem pro peněžní fondy je, že mohou být zřizovány pro konkrétní účely nebo bezúčelové, zdrojem fondů mohou být především přebytky hospodaření z minulých let nebo příjmy běžného roku, které nejsou využity),
- zřizování nebo rušení příspěvkových organizací v dané obci a také schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodování o zakládání či rušení právnických osob, dále jen PO, jejich zakladatelských listin nebo společenských smluv a rozhodují o jejich účasti v již založených PO,
- navrhuje do ostatních orgánů obchodních společností příslušného zástupce obce (musí se však jednat o obchodní společnosti, ve kterých má příslušná obec majetkovou účast),
- vydávání obecných závazných vyhlášek obce (vyhláška obce obecním právním předpisem),
- rozhodování o místním referendu,
- navrhování změn katastrálního území obce, schvalování dohod o změnách hranic obce nebo slučování obcí (zastupitelstvo může rozhodovat o uzavření dohody o změnách hranic obce),
- zřizují či naopak ruší výbory, volí jejich předsedu i další členy, nebo je z funkce odvolávají,
- smí zřídit či zrušit obecní policii (obecní policie zabezpečuje veřejný pořádek v obci),
- rozhodují o spolupráci mezi obcemi a o formách této spolupráce (obce mohou spolupracovat na základě smlouvy ke konkrétnímu úkolu nebo smlouvy na základě vytvoření dobrovolného svazku obcí),
- rozhodují o zřízeních nebo názvech částí obce, také i o názvech ulic nebo dalších veřejných prostranstvích,

- stanovení výše cestovních náhrad pro členy zastupitelstva obce (cestovní náhrady nejsou součástí měsíční odměny, poskytnou se tak zcela nezávisle podle nároku zastupitele).

Rozhodování zastupitelstva o právních jednáních

V § 85 ZoO, je stanoveno o čem by zastupitelstvo obce mělo rozhodovat, jedná se především o:

- rozhodování o nabytí a převod k hmotným nemovitým věcem a také i vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů. Výjimkou jsou inženýrské sítě a pozemní komunikace,
- rozhodování o poskytnutí věcných darů, které jsou v hodnotě nad 20 000 Kč a také peněžitých darů rovněž nad 20 000 Kč. Tyto dary mohou být poskytnuty jak PO, tak FO v jednom kalendářním roce,
- rozhodování o dotacích i finančních výpomoci ve výši nad 50 000 Kč, které jsou návratné. Finanční výpomoci jsou opatřeny uzavřenou veřejnoprávní smlouvou o jejich poskytnutí a to jak pro PO, tak pro FO,
- rozhodování o uzavření smluv o společnosti a o poskytnutí majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejichž společníkem je obec,
- rozhodování o vkladech peněžitých i nepeněžitých do PO,
- rozhodování o prominutí dluhu, který je vyšší než 20 000 Kč,
- rozhodování o zastavení movitých věcí nebo práv, které jsou v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,
- rozhodování o splátkách, které mají dobu splatnosti delší než 18 měsíců,
- rozhodování o zpeněžení hmotné nemovité věci, která je ve vlastnictví obce nebo práva stavby nacházející se ve veřejné dražbě.

Člen zastupitelstva

Členem zastupitelstva se stává osoba, která ve volbách zastupitelstva obce získá mandát člena zastupitelstva obce. K tomuto zvolení dochází vždy v den ukončení řádných voleb, dle podmínek v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí dochází k řádnému ukončení vždy v sobotu ve 14 hodin. (zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů)

Volby do zastupitelstva obcí musí být vždy podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí. V tomto zákoně jsou konkrétně vypsány požadavky, jak volby mají probíhat. Jedná se například o to, že volby se konají na základě rovného, všeobecného a přímého volebního práva hlasováním, které je tajné. Musí být i dodržena zásada poměrného zastoupení. Volby musí vyhlásit nejpozději 90 dní předem prezident republiky. (zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů)

Členem zastupitelstva obce může být zvolena každá osoba, která není zbavena způsobilosti k právním úkonům a která není ve výkonu trestu odnětí svobody. Člen zastupitelstva také nemůže vykonávat jinou funkci ve veřejné správě. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Člen zastupitelstva se na začátku zúčastní prvního zasedání, na kterém musí složit slib. Slib podle § 69 ZoO zní: „*slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“ Tento slib poté stvrdí svým podpisem před zastupiteli. Svůj mandát musí člen vykonávat osobně a vykonávání musí být v souladu se slibem.

Každý člen zastupitelstva vykonává funkci veřejnou. Pojem veřejná funkce je definována pouze v zákoníku práce. V příslušném zákoně je vymezena dvěma prvky, a to prvním prvkem funkčním nebo časovým obdobím a druhým je obsazováním na základě přímé nebo nepřímé volby či jmenováním podle zvláštních právních předpisů. (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Povinností člena je se zúčastňovat zasedání, které je určeno pro zastupitele. Dále musí plnit úkoly, které jsou mu uloženy a hájit zájmy občanů obce. Další povinností je vystupovat navenek tak, aby nebyla ohrožena důležitost a vážnost jeho funkce. Jelikož má člen zastupitelstva své povinnosti, tak je důležité vymezit i jeho práva. Člen zastupitelstva má tedy právo na předložení návrhů na projednávání, tyto návrhy může předložit jak zastupitelstvu obce, tak i radě obce, výborům a komisím. Člen nadále může vznášet dotazy nebo připomínky na radu obce, na konkrétní jednotlivé členy nebo na předsedy výborů. Dále má právo požádat informace od zaměstnanců obce, které souvisejí s výkonem jejich funkce

a tyto informace musí být předány do 30 dnů. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 83)

Podle ZoO se rozlišují dva typy člena zastupitelstva obce. Prvním typem je **uvolněný člen** zastupitelstva obce. Tento člen pracuje na „plný úvazek“. Jde o to, že tento člen byl ze svého zaměstnání uvolněn, aby mohl zastávat funkci člena. Druhým typem je **neuvolněný člen** zastupitelstva. Tento člen vykonává mandát i svůj pracovní poměr. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 71)

Od 1. ledna 2018 došlo ke změnám v odměňování uvolněných a neuvolněných zastupitelů územních samospráv. Vláda tak vydala nové nařízení č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve kterém zásadně mění postupy a způsoby výpočtu odměn pro dané zastupitele. Pro stanovení výše odměny rozhoduje počet obyvatel v příslušné obci a samozřejmě zda jde o uvolněnou nebo neuvolněnou funkci. Počet obyvatel se zjišťuje vždy k 1. lednu kalendářního roku, kdy se konají volby. Výše odměn pro uvolněné členy a maximální odměna pro neuvolněné členy je uvedena v příloze nového nařízení vlády, uvedena je vždy konkrétní částka. Nadále je vyhrazeno zastupitelstvu obce v usnesení stanovovat odměny neuvolněným členům.¹

Rada obce

V oblasti samostatné působnosti je rada obce orgánem výkonným. Zodpovídá se zastupitelstvu obce. Rozhoduje o věcech týkajících se každodenního chodu obce. Pokud však jde o oblast přenesené působnosti, tak tady rada může rozhodovat pouze, pokud tak stanoví zákon. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 99)

Rada obce je tvořena ze starosty, místostarosty a z dalších členů rady. Ostatní členové rady jsou pouze členi ze zastupitelstva obce. Počet členů vždy musí být lichý. Minimální počet členů je pět a maximální je jedenáct členů. Avšak nesmí překročit jednu třetinu zastupitelstva obce. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 99)

Rada obce se schází podle potřeby a její schůze je z větší části neveřejná. Schůze se řídí jednacím řádem, který stanoví podrobnosti o jednání. Aby došlo

¹ SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV V ČR. SMSRC: Hlavní změny v odměňování členů zastupitelstev v roce 2018 [online]. SMSRC [29. 1. 2018] Dostupné z: <https://www.smsrc.cz/cz/62-aktuality/1464-hlavni-zmeny-v-odmenovani-clenu-zastupitelstev-v-roce-2018>

ke schválení rozhodnutí je zapotřebí nadpoloviční většina všech členů rady. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 101)

Pravomoci rady obce vymezuje § 102 ZoO. Rada obce musí zajistit hospodaření obce podle rozpočtu, který schválilo zastupitelstvo. Rada obce vykonává funkci zřizovatele nebo zakladatele PO a organizačních složek, rozhoduje tak o všech záležitostech, které nejsou vyhrazeny pouze pro zastupitelstvo obce. Rozděluje pravomoci v obecním úřadu, zřizuje či naopak ruší odbory a oddělení v obecním úřadě. Rada obce jako výkonný orgán má povinnost kontrolovat vykonávání samosprávy obecním úřadem a poté přijímat opatření k napravení. Další pravomocí je stanovení celkového počtu zaměstnanců obce v příslušném obecním úřadu a také v organizačních složkách obce. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Starosta obce

Podle § 103 odst. 1 v ZoO je vymezeno, že starosta zastupuje obec navenek. Avšak starosta většinou nemůže za obec jednat jen podle své vůle, je většinou zapotřebí souhlas rady obce nebo zastupitelstva obce. Starosta je v čele obecního úřadu, je tak nadřízeným všem zaměstnancům, kteří pracují jako zaměstnanci obecního úřadu. Starosta i místostarosta musí být občanem ČR a do funkcí jsou voleni zastupitelstvem obce a z řady zastupitelů. Starosta může být odvolán stejným orgánem, který jej zvolil, tj. zastupitelstvo obce. Jak při zvolení tak i odvolání je zapotřebí, aby vyjádřila souhlas nadpoloviční většina zastupitelstva obce. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 103)

Pravomoce starosty stanovuje § 103 ZoO. Mezi pravomoce starosty tak patří např. jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu, k tomu může dojít se souhlasem ředitele krajského úřadu. Je odpovědný za objednání přezkoumání hospodaření obce, buď to u příslušného krajského úřadu, nebo auditorské společnosti popř. auditorovi. Musí zveřejňovat informace pro veřejnost obce. Starosta také svolává a většinou i řídí zasedání zastupitelstva i rady obce, podepisuje zápisy, jak z jednání zastupitelstva, tak i z jednání rady.

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen ze starosty, místostarosty, zaměstnanců obce a popř. tajemníka. V čele obecního úřadu stojí starosta. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 109)

Obecní úřad je orgán obce, který realizuje rozhodnutí samosprávných orgánů a plní úkoly, které mu jsou uloženy. Může se dělit na oddělení a odbory, které poté vykonávají jednotlivé činnosti. Obecní úřad je nezbytným orgánem pro zabezpečení činnosti obce. Zajišťuje výkon přenesené působnosti a také výkon samostatné působnosti. Při výkonu samostatné působnosti zajišťuje tři hlavní okruhy činnosti. Jedná se o plnění úkolů, které dostal od zastupitelstva obce či rady obce; pomáhá výborům a komisím s jejich činností; rozhoduje v případech, které stanovil zákon. V oblasti přenesené působnosti, zajišťuje výkon statní správy podle jejího rozsahu. Obecní úřad vykonává své činnosti prostřednictvím zaměstnanců obecního úřadu. (Kočí, 2012)

Za činnosti obecního úřadu je odpovědný tajemník obecního úřadu. Tajemník se odpovídá starostovi, který jej stanoví nebo odvolá a také mu stanovuje plat, který musí odsouhlasit ředitel krajského úřadu. Tajemník musí být jmenován v obci s pověřeným obecním úřadem a u obcí s rozšířenou působností. Pokud tajemník není jmenován, plní poté jeho úkoly starosta. Může se i účastnit zasedání zastupitelstva i schůzí rady obce a má poradní hlas. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 110)

Zvláštní orgány obce

Zvláštní orgány zřizuje starosta pouze v případech, které jsou stanoveny zvláštními zákony. Tyto orgány vykonávají přenesenou působnost. Většinou se zřizuje v obcích s rozšířenou působností. V takto zřízených orgánech starosta jmenuje i odvolává členy těchto orgánů. Příkladem může být povodňová komise obce. (Kočí, 2012)

2.1.3 Rozpočet obce

Provazníková (2015, s. 51) tvrdí, „rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě,

tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru.“

Povinností obce je mít svůj rozpočet a hospodařit s ním podle schválené struktury. Orgánem, který schvaluje rozpočet je zastupitelstvo obce. Před konečným schválením rozpočtu je na úřední desce zveřejněn po dobu 15 dní před projednáváním na zasedání zastupitelstva. Každý občan tak má právo se s tímto návrhem veřejně seznámit. Rozpočet obce je finančním plánem obce, kterým se řídí financování činností obce. Při zpracování rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu. Rozpočtový výhled je finanční nástroj obce, který slouží pro střednědobé plánování finančního rozvoje obce. Vychází se totiž z uzavřených smluvních vztahů a také z přijatých závazků na dobu dvou až pěti let. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Z pravidla se rozpočet sestaví jako vyrovnaný. Avšak, může se sestavit i jako přebytkový, pokud určité příjmy obce jsou naplánovány, že se využijí až v následujících letech nebo jsou určeny ke splácení jistin úvěrů z minulých let. Pokud by došlo ke schválení schodkového rozpočtu, musí být možné schodek uhradit finančními prostředky z předchozích let či úvěrem, půjčkou či příjmem z prodeje komunálních dluhopisů od obce. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Pokud dojde ke kladnému finančnímu zůstatku, převede se k použití v dalších letech nebo k úhradě rozpočtových výdajů nebo se převede do peněžních fondů. V opačném případě, pokud dojde ke schodku, tak ten se musí uhradit z finančních prostředků z předchozích let anebo se uhradí z návratných zdrojů.

Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace vč. tvorby a použití peněžních fondů (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Mezi příjmy rozpočtu obce se zahrnují příjmy:

- z vlastního majetku,
- z výsledků vlastní činnosti,
- z místních poplatků (podrobněji v níže uvedené podkapitole č. 2.1.4),

- z hospodářské činnosti PO (pokud organizaci obec založila a její příjmy jsou příjmy obce),
- z vlastní správní činnosti,
- výnosy daní nebo podíly na nich,
- dotace ze státního rozpočtu nebo ze státních fondů nebo z rozpočtu obce,
- přijaté dary peněžní či příspěvky. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Z rozpočtu obce se hradí podle § 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, především:

- závazky, které vyplývají ze zákona,
- výdaje na vlastní činnost obce vyplývající z její samostatné působnosti (zejména výdaje, které jsou spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj),
- výdaje, které jsou spojeny s výkonem státní správy,
- závazky, které vyplývají z uzavřených smluvních vztahů,
- přijaté závazky v oblasti spolupráce s jinými obcemi či dalšími subjekty,
- úhrada úroků z přijatých úvěrů a půjček,
- výdaje související s vydáním vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů, které náleží jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu účastníků provádějících veřejně prospěšnou činnost,
- výdaje, které byly uskutečněny v rámci působnosti obce,
- dary a příspěvky na sociální či humanitární účely,
- splátky z přijatých úvěrů a půjček.

2.1.4 Místní poplatky

Místní poplatek, dále jen MP, je druh platby, který se odvádí obci na základě příslušného zákona o místních poplatcích. Poplatky jsou zavedeny obecně závaznou vyhláškou, ve které je poté stanoven způsob výběru, sazba poplatku, kdy dochází k povinnosti zaplatit poplatky a kdo je popřípadě od poplatku osvobozen. (Kočí, 2012)

Kočí (2012, s. 167) tvrdí, že *„stanovení MP je zákonnou možností obce, nejde o povinnost obce. Pokud obec obecně závaznou vyhláškou nestanoví povinnost hradit MP, tyto MP nelze vybírat. Pokud je obecně závazná vyhláška ve věci MP obcí*

vydaná, pak v ní lze stanovit jen takové MP, které jsou uvedeny v zákoně o místních poplatcích. Stanovení jiných MP, než těch uvedených v § 1 zákona o místních poplatcích, je nepřípustné.“

„Působnost stanovená obecnímu úřadu podle tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti.“ (§15 zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

V zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích jsou přesně uvedeny poplatky, které obec může vybírat. Mezi poplatky podle § 1 zákona o místních poplatcích patří poplatek:

- ze psů (sazba maximálně 1 500 Kč za kalendářní rok na jednoho psa, na druhého se sazba může zvýšit až o 50 %),
- za lázeňský pobyt nebo za rekreační pobyt (platí ho FO, která za úplatu je v lázeňských místech za účelem léčení či rekreace, sazba činí až 15 Kč za osobu na den),
- ze vstupného (poplatek platí FO a PO, které akci pořádají; sazba je až 20 % z celkového vybraného vstupného),
- z ubytovací kapacity v zařízeních, které jsou určeny k přechodnému ubytování (poplatek platí ubytovatel, který poskytl ubytování; sazba je až 6 Kč za každé využití lůžko na den),
- za užívání veřejného prostranství (vybírání se při zvláštním využívání veřejného prostranství např. výkopové práce, zařízení cirkusů, lunaparků nebo jiných obdobných atrakcí; sazba činí až 10 Kč za každý m² a za každý den; obec poplatek může stanovit týdenním, měsíčním nebo i ročním paušálem),
- za povolení k vjezdu motorových vozidel do různých míst nebo částí měst (platí FO nebo PO, která dostala povolení k vjezdu do určitých míst; poplatek může být stanoven paušální částkou nebo až 200 Kč na každý započatý den),
- za provoz systému shromažďování, sběr, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, dále jen MP za komunální odpad (platí FO, která má v obci trvalý pobyt, nebo osoba, která má v obci pobyt delší než 90 dní, sazba poplatku je tvořena z částky až 250 Kč za osobu na kalendářní rok a z částky, která je stanovena na základě

skutečných nákladů z předchozího roku, které měla obec na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu je to částka až 750 Kč za osobu na kalendářní rok; v obecně závazné vyhlášce musí být stanoveno rozúčtování těchto nákladů).

Pokud poplatník nezaplatí poplatky včas nebo ve správné výši, tak mu obecní úřad vyměří poplatek buď platebním výměrem, anebo hromadným předpisným seznamem. (zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

2.1.5 Hospodaření obce

Obraz o hospodaření obce představuje její účetnictví. Obec je povinna vést své účetnictví v plném rozsahu podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Každý rok pravidelně dochází k roční kontrole hospodaření obce. Podle zákona má obec na výběr ze dvou možností. První možnost je, že požádá příslušný krajský úřad, který kontrolu provede v rámci jeho přenesené působnosti a náklady na přezkoumání hospodaření hradí příslušný krajský úřad, který kontrolu provádí. Druhá možnost je auditorská společnost či auditor, v tomto případě by náklady na přezkoumání hospodaření obce hradila obec ze svých rozpočtových prostředků. (zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí)

Obec také musí pečovat o vytvoření podmínek pro rozvoj sociální péče a také musí uspokojit potřeby svých občanů. Jde především o potřeby bydlení, dopravy a spojení, výchovy a vzdělání, kultury, veřejný pořádek, potřeby informací. Realizace těchto potřeb závisí však na finančních možnostech obce. Malé obce mají v této oblasti určitou nevýhodu, jelikož jejich rozpočtové příjmy většinou nestačí na uspokojení všech potřeb občanů. (Kočí, 2012)

Povinností obce je využívat majetek účelně a hospodárně což však musí být v souladu se zájmy a úkoly obce, které vyplývají ze zákonem vymezené působnosti. Zde se jedná o jakousi obecnou zásadu hospodaření s majetkem. Avšak vedle povinnosti souvisejícími s hospodařením majetku je i právo majetek užívat. Obce tak mohou využívat majetek k plnění úkolů v rámci vymezené působnosti. Při užívání hmotného majetku dochází v jiném slova smyslu k jeho spotřebování. (Havlan, 2014)

Havlan (2014, s. 69) tvrdí, že „majetek obcí a krajů je důležitou ekonomickou, resp. sociálně ekonomickou kategorií, která je velmi dynamická a v mnohém se v současné době teprve formuje.“

Při spotřebování hmotného majetku závisí na konkrétním druhu majetku. Jelikož může docházet k jednorázové spotřebě např. materiálu, surovin nebo k postupnému spotřebování např. strojů, nábytku atd. K postupnému opotřebování se tak bezprostředně vážou odpisy. Odpisy představují část ceny věci, o kterou se původní hodnota snížila. (Havlan, 2014)

Podle § 28 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví musí účetní jednotky, které hospodaří s majetkem obce, o něm účtovat a odepisovat jej v souladu s účetními metodami. Jsou tak povinny sestavovat příslušný odpisový plán, a dle něj provádět odpisování majetku v době jeho používání. Majetek musí být odepisován v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Obec při užívání svého majetku, nesmí také zapomínat na různá omezení. Omezení se týká v první řadě omezení obce jako vlastníka. To znamená, že obec nesmí užívat majetek tak, aby někoho nebo i něco obtěžoval či ohrožoval (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Dle stanovených podmínek v novém občanském zákoníku je obec povinna strpět použití své věci. Strpění využívání vlastního majetku ostatními osobami je za předpokladu, že půjde o stav nouze nebo při naléhavém veřejném zájmu. Použití věci však je omezeno pouze na nezbytně dlouhou dobu a nezbytnou míru. (Havlan, 2014)

Obec musí evidovat svůj majetek v účetnictví a je také povinna pečovat a rozvíjet svůj majetek. Porušením povinností je takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný odůvodněný zájem obce. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

2.1.6 Účetnictví obce

Obec jakožto územně samosprávný celek je účetní jednotkou, která se zabývá účetními veličinami. Těmito veličinami se rozumí majetek, závazky, pohledávky, vlastní kapitál, výnosy a náklady účetní jednotky. (Máče, 2013)

Účetní jednotky jsou při vedení účetnictví povinny dodržovat určité podmínky účtování. Jejich povinností je vést účetnictví za účetní jednotku jako celek; vedení účetnictví musí být v peněžních jednotkách v české měně; účetním obdobím je po sobě jdoucích 12 kalendářních měsíců. Podmínkou je dodržování aktuálního principu, kdy zaznamenání operace v účetnictví musí být zachyceno v tom okamžiku, kdy k této operaci došlo a ne v okamžiku toku peněžních prostředků. Z tohoto důsledku je i výsledek hospodaření rozdílem výnosů a nákladů, a ne rozdílem příjmů a výdajů. Účetní jednotky musí dodržovat zásadu účetnictví, a to, aby účetní závěrka, která je sestavena z účetnictví podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a přesně vyjadřovala finanční situaci účetní jednotky. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 18)

Ke zpřesnění účtování, kdy výsledkem je rozvaha, je nutná inventarizace. Smyslem inventarizace majetku a závazku je zjištění skutečného stavu a kontroly, zda skutečný stav doopravdy odpovídá účetnímu stavu. Inventarizace je začátek procesu účetní závěrky (Máče, 2013). Účetní závěrka vykazuje konečnou formu účetních výkazů, přehledů a komentářů. Účetní závěrka se skládá z rozvahy, z výkazu zisku a ztráty, z přehledu o peněžních tocích, z přehledu o změnách vlastního kapitálu a z přílohy. (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Funkcí **rozvahy** je přesné uspořádání aktiv a pasiv za účelem zhodnocení finanční situace účetní jednotky. (Prokúpková, 2014) V prvním sloupci u jednotlivých položek aktiv je uvedena hodnota Brutto, jde o hodnotu neupravenou o výši opravek a opravných položek, druhý sloupec je Korekce, kde o výši opravek a opravných položek a třetí sloupec je čistá hodnota tedy Netto, kdy jde o rozdíl mezi brutto hodnotou a korekcí. Čtvrtý sloupec rozvahy je na hodnotu Netto s minulého účetního období. (vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky)

V níže uvedené tabulce je dle vyhlášky sestavena zjednodušená rozvaha.

Tab. 2.2 Zjednodušená rozvaha územních samosprávných celků

AKTIVA		PASIVA	
A. Stálá aktiva		C.	Vlastní kapitál
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	II.	Fondy účetní jednotky
III.	Dlouhodobý finanční majetek	III.	Výsledek hospodaření
IV.	Dlouhodobé pohledávky		
B. Oběžná aktiva		D.	Cizí zdroje
I.	Zásoby	I.	Rezervy
II.	Krátkodobé pohledávky	II.	Dlouhodobé závazky
III.	Krátkodobý finanční majetek	III.	Krátkodobé závazky

Zdroj: vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

„Ve **výkazu zisku a ztráty** se vykazují konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledek hospodaření před zdaněním a výsledek hospodaření běžného účetního období účetní jednotky k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni.“ (vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, § 5)

Příloha doplňuje potřebné informace v účetní závěrce. Podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky má příloha pevně stanovenou strukturu.

Přehled o peněžních tocích je jakýmsi rozpisem položek aktiv a pasiv. Podává informace o peněžních prostředcích, přesněji o jejich přírůstcích a úbytcích. (vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky)

K rozpisu položky z rozvahy „Vlastní kapitál“ slouží **přehled o změnách vlastního kapitálu**. Podává informace o uspořádání jednotlivých položek, které vyjadřují změny za běžné účetní období. (vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky)

2.2 Kraj

Kraj definuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích přesněji § 1 odst. 2, který uvádí, že *„kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“*

Kraje jakožto i obce, se v zásadě řídí obecnými ustanoveními občanského zákoníku, avšak nestanoví-li pro ně něco jiného zvláštní právní předpisy. Mezi zvláštní právní předpisy se řadí příslušné ustanovení zákona o krajích či ZoO.

Kraj své záležitosti spravuje samostatně, neboli samostatnou působností. Státní orgány mohou tedy zasahovat pouze v případě, pokud to vyžaduje ochrana zákona a postupem daným zákonem. Úkolem kraje je pečovat o všestranný rozvoj svého území a především o potřeby občanů žijících na tomto území (zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, § 2).

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích přesněji § 1 odst. 3 vymezuje orgány kraje *„kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje, dalšími orgány kraje jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje zřízený podle zákona.“*

3 Charakteristika vybrané obce

V této kapitole je podrobně popsána obec Horní Bludovice, která je předmětem této diplomové práce.

Obec Horní Bludovice v rámci samostatné působnosti se zabývá záležitostmi týkajícími se zájmu obce a především jejích občanů. Vytváří dobré podmínky pro rozvíjení sociální péče a pro uspokojení potřeby občanů. Obec v rámci samostatné působnosti může zakládat a zřizovat PO a organizační složky. Obec také řídí svou příspěvkovou organizaci Základní školu Horní Bludovice a dále jako organizační složku Knihovnu obce.

Obec Horní Bludovice vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, která je doplněna o působnost matričního úřadu. Na výkon přenesené působnosti uzavřela veřejnoprávní smlouvu se Statutárním městem Havířov, kdy orgány města vykonávají pro orgány obce přenesenou působnost ve věci projednávání přestupků.

3.1 Historie obce

Obec Bludovice vznikla přibližně na počátku 14. století. První dochovaná zmínka je z roku 1335. V tomto roce pravděpodobně založil tuto obec šlechtic Blud z Jičina. Postupně docházelo k rozdělování obce prvně na dvě části na Dolní a Horní Bludovice. Později vznikla i třetí část a to Prostřední Bludovice. V současné době je část Dolní Bludovice součástí města Havířov.

V roce 1904 byla v Horních Bludovicích otevřena první obecná škola, která měla celkem 76 žáků. Po společném rozhodnutí s Prostředními Bludovicemi a po deseti letech trvání obecné školy došlo k postavení nové budovy školy. V roce 1909 společně s Prostředními Bludovicemi byl založen sbor dobrovolných hasičů, který funguje doposud.

Následně v roce 1913 se obce rozhodly společně vybudovat novou budovu školy, která začala fungovat v následujícím roce. V roce 1930 v Horních Bludovicích byla postavena nová kaple svatého Jana Nepomuckého a doposud patří k pamětihodnostem obce.

Jelikož obě obce ležely na území jednoho okresu a hodně úkolů řešily společně, došlo kvůli těmto důvodům ke sloučení obcí v roce 1959 a nesly společný název Bludovice.

Avšak docházelo často k záměnám s Bludovicemi, které náleží k městu Havířov anebo i s Bludovicemi u Nového Jičína. Z tohoto důvodu se poté společný název změnil na obec Horní Bludovice.

3.1.1 Pamětní kniha

První pamětní kniha obce se nachází v archivu ve Frýdku-Místku. Tato kniha je však naskenovaná na webových stránkách, a následně jsou z ní údaje, uvedené níže, čerpány.

První díl pamětní kniha obce Horní Bludovice – kronika, zachycuje ve sto jedenácti stránkách život ve vesnici v letech 1923 – 1955. Povinnost vést obecní pamětní knihu byla obcím uložena zákonem ze dne 30. ledna 1920. V obci tak nastalo hledání kronikáře. Zastupitelé zvolili celkem šest kronikářů, avšak této funkce se nikdo z nich nechtěl ujmout. První zmínky v kronice jsou tak poskládané ze třech stran od starosty obce.

V pamětní knize jsou údaje o velikosti a přesný popis obce. Obec se tak rozkládá na ploše 415 ha 88a 86m² v obdélníkovém tvaru. V kronice jsou údaje a výsledky voleb ve volebních obdobích. Co se v příslušných letech stalo, kdo co prodal, komu co shořelo. V pamětní knize jsou i informace o dopravní komunikaci v obci, kdy od roku 1911 byla poprvé otevřena železniční trať a v roce 1926 autobusová doprava, která občanům moc pomohla.

Od nepaměti byla obec, co se týče školství, přiřkolena k Dolním Bludovicím, kde od roku 1654 fungovala jen česká škola katolická a až v roce 1858 byla zřízena evangelická škola polská. Jelikož občané naléhali kvůli nedostatečné kapacitě ve škole, byl tak vytvořen nový školní obvod v Prostředních Bludovicích, který měl paralelku i pro Horní Bludovice. V průběhu dalších deseti let byla v Horních Bludovicích vystavena samostatná dvojtřídní obecná škola.

První údaj o zdravotnictví je z roku 1895, kdy obvodní lékař měl na starosti celkem 8 bloků, později se tyto bloky rozdělily mezi tři lékaře. Poštovní úřad byl v obci založen 1785.

V roce 1921 bylo provedeno celostátní sčítání lidu, kdy výsledkem bylo, že v obci žilo přesně 570 obyvatel, z čehož bylo 561 Čechů, 1 Slovák a 8 Poláků.²

3.1.2 Symboly obce

Prvním symbolem je znak obce ve tvaru štítu, který má zelenou barvu. Uvnitř je zlatý obilný snop, vedle kterého jsou převrácené stříbrné srpy. Znak byl schválen 4. 6. 1998.

Obr. 3.1 Znak obce

Zdroj: *rekos.psp.cz*

Druhým symbolem je vlajka obce. Vlajka vypadá skoro stejně jako znak obce. Vlajka je tedy zelená a uprostřed leží žlutý obilný snop, který má po stranách bílé převrácené srpy.

Obr. 3.2 Vlajka obce

Zdroj: *rekos.psp.cz*

² OBECNÍ KRONIKY SOKA FRÝDEK-MÍSTEK. OKSFM: Pamětní kniha Horní Bludovice 1 díl [online]. OKSFM [5. 2. 2018] Dostupné z: http://www.archives.cz/zao/media/fm/06_kroniky/Horni_Bludovice/dil_1/index.html

3.2 Poloha obce

Obec leží v Moravskoslezském kraji v okrese Karviná, kdy do roku 2007 byla součástí okresu Frýdek-Místek. Obec sousedí s městem Havířov, obcí Horní Těrlicko a obcemi Žermanice, Bruzovice a Kaňovice. Obcí s rozšířenou působností je vedlejší město Havířov.

Obec je tvořena dvěma katastrálními územím a to Horní Bludovice a Prostřední Bludovice. Obec se podrobněji rozkládá na části: Záguří, Dědina, Nová Dědina, Valašinec, Lipky, Dubina, Kempjany, Pustky, Amerika, Špluchov a Sedláky.

Přes obec Horní Bludovice protéká řeka Lučina, která pramení v Beskydech přesněji na hoře Prašivá. Kolem obce jsou dvě vodní nádrže a to Žermanická a Těrlická. Nejvyšším místem v obci je kopec Kohout, ze kterého je nádherný pohled na celou obec a na nejbližší okolí.

Obec má podobu vesnické krajiny, která je však již hodně zastavěná a přeměněná výstavbou. Takto zastavěná místa vytváří funkci obytnou. Území obce má rozlohu 899 hektarů z čehož 58,22 % zaujímá orná půda a 11,27 % plochy lesů.

3.3 Obyvatelstvo obce

Obec Horní Bludovice se může chlubit stále narůstajícím počtem obyvatel. Mezi nejčastější nové obyvatele patří mladé rodiny, které si na území obce postavily rodinný dům nebo koupily nějakou starší nemovitost, kterou si rekonstruují. Důvodem proč si tyto mladé rodiny vybraly zrovna tuto obec, je její dobrá geografická poloha, dobrá dopravní obsluha či kvalitní životní prostředí. Výhodou také je blízká poloha větších měst, které nabízejí větší příležitosti ke studiu a nabídce zaměstnání.

Pro občany obec vydává Zpravodaj obce Horní Bludovice, který občané mají 4-5 ročně ve svých schránkách. Informace o dění v obci jsou také zveřejněny ve vývěsních skříňkách, které jsou rozmístěny po obci nebo na úřední desce obce a na internetových stránkách obce.³

K 31. 12. 2016 bylo v obci evidováno celkem 2 346 obyvatel a během roku došlo k narození 22 dětí, z toho se narodilo 13 chlapců a 9 děvčat. Avšak zemřelo 23 občanů, z toho 11 mužů a 12 žen. Z trvalého pobytu se odhlásilo 62 občanů,

³ Program rozvoje obce Horní Bludovice

ale přihlásilo 106 občanů. Na konci roku 2017 bylo tedy celkem 2 389 občanů v obci Horní Bludovice.

V následující tabulce je zobrazena statistika z matriky a evidence obyvatel mezi lety 2013 – 2017. Tyto údaje byly poskytnuty zaměstnankyní z matriky obce Horní Bludovice.

Tab. 3.1 Počet obyvatel

DATUM	POČET OBYVATEL	ZMĚNA
31. 12. 2017	2389	+43
31. 12. 2016	2346	+34
31. 12. 2015	2312	+40
31. 12. 2014	2272	+56
31. 12. 2013	2216	

***Zdroj:** zpráva z evidence obyvatel obce Horní Bludovice, vlastní zpracování.*

Z tabulky tedy vyplývá, že každý rok dochází k příchodu nových občanů obce z důvodu blízkosti přírody a v blízkém dosahu měst, kde mají občané příležitost k zaměstnání i studiu. Avšak příchod nových občanů, především mladých rodin pro obec znamená i zvýšení požadavků na předškolní a školní vzdělání. Obec má na svém území jednu základní školu, která má pouze první stupeň, je tedy od první do páté třídy. A jednu mateřskou školu, která se nachází ve stejné budově jako základní škola. V budoucnu má obec v plánu rozšíření základní školy, která by měla být až do deváté třídy. K rozšíření by mělo také dojít i u mateřské školy.

Tabulka uvedená níže zobrazuje rozložení obyvatelstva na muže a ženy a ty děleny dále na dvě věkové skupiny, údaje jsou k datu 31. prosince. 2017.

Tab. 3.2 Rozložení obyvatel

Muži (0 -15 let)	Muži (15 a více let)	Ženy (0 – 15let)	Ženy (15 a více let)
195	1009	157	1028

***Zdroj:** mcvr.cz, vlastní zpracování.*

Z této tabulky vyplývá, že celkově žen či dívek je v obci jen o 0,8% méně než mužů či chlapců, je to především z toho důvodu, že za poslední období se v obci narodilo více chlapců než děvčat. Občané do 15 let zaujímají v obci 17,3 % z celkového počtu obyvatel.

3.4 Orgány obce

Hlavní úlohu v oblasti samosprávy vykonává zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo je tvořeno celkem z 15 členů, přesněji z jednoho uvolněného člena (starostka obce) a 14 neuvolněných členů. Zastupitelstvo obce má zřízen finanční výbor a kontrolní výbor.⁴

Rada obce se skládá z pěti členů, a to ze starostky, místostarosty a dalších 3 členů. Zřizuje komisi pro řešení rozvojových záměrů obce, komisi pro územní plánování a ekologii a sbor pro občanské záležitosti.⁵

Starostkou obce pro volební období 2014 – 2018 je Jana Pohludková. Paní starostka v roce 2010 přijala kandidaturu ZO KSČM a v komunálních volbách byla zvolena na pozici zastupitelky obce a poté starostky obce Horní Bludovice. Byla dále doporučena na kandidátku pro volby do Zastupitelstva Moravskoslezského kraje, kde také uspěla a stala se tak zastupitelkou Moravskoslezského kraje. Místostarostou obce je Ing. Jaroslav Grygar.

Obecní úřad zajišťuje správu po vlastní území obce.

3.5 Spolková činnost

Obec má několik činných spolků. Jedná se o komisi Rady obce Horní Bludovice Sbor pro občanské záležitosti, dále jen SPOZ, sbor dobrovolných hasičů, dále jen SDH, FC Horní Bludovice, Myslivecké sdružení Bukovina Horní Bludovice, Český svaz včelařů, Klub důchodců, Český spolek chovatelů a cyklistický oddíl. Obec se snaží spolky podporovat formou dotací na jejich činnost z vlastních zdrojů, ale i z darů, které přijali od podnikatelských subjektů.⁶

⁴ HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Zastupitelstvo obce [online]. HB [7. 2. 2018].* Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/obec---samosprava-zastupitelstvo-obce-clenove-zastupitelstva/>

⁵ HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Rada obce [online]. HB [7. 2. 2018].* Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/obec---samosprava-rada-obce-komise-rady-obce/>

⁶ HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Organizace a spolky [online]. HB [7. 2. 2018].* Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/o-obci-organizace-a-spolky/>

SPOZ v obci zajišťuje organizování kulturních akcí. Jedná se především o obecní ples, který se může těšit velkým zájmem občanů a přátel. Další oblíbenou obecní akcí je pochod obcí nazvaný Bludovické šlápoty, který se koná jednou ročně 8. května a prochází se území obce a končí se na myslivecké chatě, kde je pro zúčastněné připravené občerstvení a další kulturní program. SPOZ má také na starosti ukončení a zahájení školního roku v obecní základní škole a mateřské škole. Během roku se dále stará o organizování vítání nových občánků, či konání zlatých a diamantových svateb občanů obce. SPOZ navštěvuje doma i občany při příležitostech jejich životních jubileí a před vánočním obdobím navštěvuje také občany obce, kteří jsou ubytováni v domovech důchodců či jiných podobných zařízeních. Před Vánocemi se v obci také pořádá Vánoční jarmark a Mikulášská nadílka, které také organizují SPOZ.

SDH byl založen v roce 1909 a nedávno založili klub malých nadšenců, kterým říkají „Soptíci“. Těchto malých soptíků je už 23 z celkového počtu 72 členů. Náplň činnosti SDH spočívá v prevenci v oblasti požární ochrany v obci. Dobrovolní hasiči každoročně pořádají několik kulturních a společenských akcí. Mezi oblíbené patří hasičský ples, který má každoročně kolem 100 účastníků. Tradiční jarní kulturní akcí je pálení čarodějnic, které je uskutečněno v prostorách hasičské zbrojnice. Pro děti je vytvořen hasiči krásný program, poté vyhlášení nejpěknější masky čarodějnice a ve večerních hodinách zapálení vatry. SDH pořádají také požární soutěž, kde přijedou SDH z vedlejších obcí a soutěží v ženských i mužských kategoriích. Požární soutěž mají nazvanou „Memoriál Karla Petera“. ⁷

FC Horní Bludovice byl založen v roce 2003. Momentálně má tři skupiny jedná se o mladší přípravku, starší žáci a muži. FC zajišťuje pro malé nadšence kroužek malých fotbalistů. Stejně jako SDH pořádají kulturní akce pro občany obce. První akcí je fotbalový ples, který se koná v sále obecního úřadu. Další akcí je „Memoriál Jaromíra Pastora“, kde společně hrají amatérské týmy. A během roku fotbalisti mají řadu zápasů na místním fotbalovém hřišti či na hřištích hostů. ⁸

Myslivecké sdružení, dále jen MS, v obci je již řadu let přesněji od roku 1950. V tomto roce se sloučily tři společenství honiteb v jednu. MS v zimním období

⁷ SDH HORNÍ BLUDOVICE. *SDH [online]. SDH [7. 2. 2018]. Dostupné z: <https://sdh-bludovice.webnode.cz/>*

⁸ FC HORNÍ BLUDOVICE. *FCHB [online]. FCHB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.fchb.cz/>*

dokrmuje zvěř. Během celého roku se stará o výsadbu nových lesních kultur, opravu nebo stavbu nových krmných a mysliveckých zařízení. Jednou ročně také pořádají výroční schůzi a každý měsíc se scházejí na členské schůzi. Během roku pořádají také myslivecký hon na drobnou zvěř či divoká prasata. MS také pořádají střelecké závody, kde střílí na umělé holuby a občané, co dorazí, si také mohou střílení vyzkoušet. Pro děti zajišťují myslivecký kroužek.⁹

Český svaz chovatelů v minulosti pořádal výstavu drobného zvířectva a holubů, avšak v této době se výstava už nekoná.

Klub důchodců má kolem 50 členů a každý měsíc se setkávají v sále obecního úřadu Horní Bludovice. Společně pořádají výlety a navštěvují kluby důchodců z okolních obcí.

Český svaz včelařů má v obci 20 členů a základnu mají ve vedlejší obci Sedliště.

Cyklistický oddíl vznikl v obci v říjnu 2017 s názvem Cyklo tým Horní Bludovice, z. s. Jeho hlavním cílem je nabídnout smysluplné trávení volného času dětem a mládeži.

3.6 Majetek obce

Do samostatné působnosti obce patří především hospodaření s majetkem obce. Majetek obce představuje, ve své podstatě složku aktiv v rozvaze. Proto jedno jejich rozdělení může být na dlouhodobý majetek a oběžný majetek, kdy při tomto členění záleží především na době držení majetku v obci.

Z nejdůležitějších složek majetku obce Horní Bludovice, je **majetek dlouhodobý hmotný**, kdy jeho celková výše je 108 848 554,29 Kč, jedná se tak o 93,7 % celkových aktiv. Dlouhodobý majetek se dále rozlišuje na movitý a nemovitý. Obec tak vlastní pozemky, kulturní předměty a především stavby, které jsou součástí nemovitého majetku. V rámci položky stavby jsou ve vlastnictví obce stavby v celkové částce 95 773 712,04 Kč, což je 88 % z celkového dlouhodobého majetku. Obec vlastní řadu budov a staveb, jednou z budov je obecní

⁹ BUKOVINA V HONITBĚ ZÁLESÍ HORNÍ BLUDOVICE. *BHZHB: Základní informace* [online]. BHZHB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://myslivci.agris.cz/bukovina>

úřad, kde se nachází obřadní síň, spisovna, knihovna, kanceláře obecního úřadu, společenský sál, ordinace praktického lékaře, prodejna květin, kadeřnictví, kavárna, pošta. Součástí majetku je i stavba s deseti byty, kde se nachází druhá ordinace praktického lékaře a byty sloužící k pronájmu. O obecní budovu se jedná i v případě hasičské zbrojnice, ke které patří dvě garáže určené pro hasičská vozidla a jedna bytová jednotka. Vedle hasičské zbrojnice je budova klubovny, kterou využívají pro své potřeby SDH Horní Bludovice. Obec má ve vlastnictví budovu naproti obecního úřadu, která slouží jako dílna a sklad pro pracovníky, za obecním úřadem je další budova, která je součástí obecního majetku, a je to bývalá budova chovatelů, jež má obec v plánu zrekonstruovat na malý sál pro společenské účely, vzhledem k jejímu nulovému využití. Majetkem obce je také budova základní pětileté a mateřské školy. Neposledním hmotným majetkem je smuteční a obřadní síň, k níž náleží i sociální zařízení nacházející se na hřbitově.

Další nemovitý majetek je různé povahy, jedná se o splaškovou kanalizaci, veřejné osvětlení, hřbitov, pozemní komunikace, mosty i lávky, mostky pro pěší i vozidla, chodníky, lesy, nezastavěné plochy, víceúčelové hřiště, dětské hřiště v prostorách zahrady místní školy, socha sv. Jana Nepomuckého, drobné sakrální stavby, pomník obětem obou světových válek. Pozemky a kulturní předměty se neodepisují a obec Horní Bludovice je eviduje ve výši 5 169 260,19 Kč.

Movitou složku majetku tvoří především vybavení úřadu, základní a mateřské školy, obecní automobil, a obecní vybavení obce, kterým se rozumí např. autobusové zastávky, koše, lavičky, apod. Jelikož jde o dlouhodobý hmotný majetek, který se časově opotřebovává, a tudíž se trvale snižuje jeho hodnota, v současné době obec Horní Bludovice eviduje na účtu „022 Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí“, položky v řádu 6 341 387,76 Kč.

Dlouhodobý nehmotný majetek je v obci Horní Bludovice zaznamenáván pouze na účtu „019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek“, a to v celkové výši 1 044 872 Kč. Na tomto účtu obec eviduje majetek bez ohledu na výši jeho ocenění. Konkrétně v obci Horní Bludovice se na tomto účtu účtuje územní plán, tato položka se odepisuje. Územní plán je ve své podstatě dokument, který klade za cíl předpoklad prostorově funkční uspořádání krajiny v obce a její co nejlepší využití.

Třetí složkou majetku je finanční majetek, který se rozlišuje na krátkodobý a dlouhodobý. Obec Horní Bludovice v současné době nevlastní a tudíž ani neúčtuje o žádném dlouhodobém finančním majetku, vlastní tak jen krátkodobý. Krátkodobý finanční majetek obce Horní Bludovice je tvořen z finančních prostředků uložených v pokladně a na základním běžném účtu územních samosprávných celků a v podobě cenin. Z rozvahy, která byla vypracována k 31. 12. 2017, která je součástí přílohy č. 1, vyplývá, že krátkodobý finanční majetek v obci je ve výši 5 215 507,91 Kč, což odpovídá 4,7 % z celkových aktiv. Avšak v porovnání s předchozím rokem, tedy rokem 2016, došlo k nárůstu krátkodobého finančního majetku celkem o 1 765 387,51 Kč, kdy hlavní přírůstek byl na účtu „231 Základní běžný účet územních samosprávných celků“.

Čtvrtou formou majetku obce jsou pohledávky. Pohledávky v obci Horní Bludovice tvoří jen 1 % z celkových aktiv. Jejich součástí jsou pohledávky za zaměstnanci, krátkodobé poskytnuté zálohy a pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi, které vyjadřují pohledávky především z titulu dotací, příspěvků či jiných nenávratných finančních výpomocí.

3.7 Program rozvoje obce

Každý územní celek, ať už v podobě kraje či obce, se snaží vykonávat svou činnost tak, aby to v konečném důsledku vedlo k jistému rozvoji. Program rozvoje obce je plánovacím, strategickým a v neposlední řadě rozvojovým dokumentem obce. Tento dokument by měl zohledňovat aktuální problémy v obci, ale i vize a záměry občanů obce či podnikatelů v obci. Jedná se tedy o dokument, který vyjadřuje, čeho chce obec v budoucnu dosáhnout a postupů, jak k těmto změnám dojde.¹⁰

Údaje k této podkapitole byly získány od zaměstnanců obce v podobě výtisku „Program rozvoje obce Horní Bludovice“.

Obec Horní Bludovice má zhotoven a zveřejněn na svých webových stránkách „Program rozvoje obce Horní Bludovice na období let 2017 – 2027“. Jedná se o program, který je vytvořen za pomoci webové aplikace s názvem OBCEPRO,

¹⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMRČR: Program rozvoje obce* [online]. MMRČR [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/75e1aabc-739b-4844-8f8b-fe77488c215e/Program-rozvoje-obce-letak.pdf>

kteřá napomáhá obcím při tvorbách Programu rozvoje obce. Tento program vznikl díky Ministerstvu pro místní rozvoj, které zrealizovalo projekty „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ a „Podpora strategického řízení rozvoje obcí“.¹¹ Ministerstvo pro místní rozvoj formuluje touto webovou aplikací strukturu a popisuje proces tvorby programu rozvoje obce. Stanovuje základní obsah a doporučuje vhodná rozšíření. Základní struktura programu je tedy rozdělena na analytickou část a návrhovou část, kdy v analytické části má být zakotvena charakteristika obce a východiska pro návrhovou část; návrhová část je rozdělena na strategickou vizi na 10 až 20 let, na opatření a aktivity a podporu realizace programu.

Realizace programu je navázána na skupiny lidí, kteří se tímto programem zabývají. Jednou z těchto skupin je řídicí skupina, která by měla usměrňovat realizaci programu rozvoje obce, vyhledávat a zajišťovat zdroje jejich financování, projednávat změny, aktualizovat a dělat revize dokumentů, schvalovat zprávy o realizacích. Za plnění programových cílů odpovídá starostka, která je součástí řídicí skupiny programu. Zástupci řídicí skupiny se schází minimálně jednou do roka nebo dle aktuální potřeby. Setkání plánuje starostka obce, která je povinna zajistit, aby byly včas doručeny podklady k jednání všem členům. Druhou skupinou je výkonná a kontrolní skupina, která má za úkol zabezpečovat činnosti, které povedou ke zdárné realizaci programu rozvoje obce. Jedná v první řadě o činnosti zaměřené na podporu fungování řídicí skupiny, kdy je zapotřebí připravit podklady a svolat zástupce. Dalšími úkoly této skupiny je evidovat podněty vztahující se k doplnění či aktualizací plánu, zveřejňovat aktuální informace a dokumenty na webových stránkách obce.

Obec Horní Bludovice vytvořila program rozvoje obce na dobu deseti let. Základním zdrojem financování plánovaných cílů je obecní rozpočet avšak u některých cílů se předpokládá spolufinancování z veřejných rozpočtů, jako jsou kraje ČR a fondy Evropské unie.

Jednou ročně se v návaznosti na sestavení ročního rozpočtu obce zpracovává zpráva o průběhu realizace programu obce. Součástí této zprávy bude vždy přehled

¹¹ OBCEPRO PROGRAM ROZVOJE OBCE. OPRO [online]. OPRO [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.obcepro.cz/>

o oblastech, které byly v minulém roce zrealizovány, dále důvody odchylek od plánovaného průběhu realizací a navrhované změny v dokumentu. Navíc se na konci programu rozvoje v roce 2027 zhotoví komplexní zhodnocení programu rozvoje obce. Zpráva dále bude projednávána řídící skupinou, ale také výkonnou a kontrolní skupinou.

3.7.1 Návrhová část

V plánu rozvoje si tak obec stanovila dle priority celkem sedm dílčích cílů, každý dílčí cíl se rozděluje na několik opatření a u každého z jednotlivých cílů si obec vymezila jeho důležitost v rámci realizace.

Cílem s nejvyšší prioritou je „Dostupnost inženýrských sítí“. Jedná se o dobudování kanalizace a plynovodu, či rozšíření veřejného osvětlení, na tyto cíle však prozatím nebyly vyčísleny žádné předběžné kalkulace.

Druhým cílem je „Kvalitní síť pozemních komunikací“, kdy jeho samotná realizace se předpokládá mezi rokem 2017 až 2026. Cíl spočívá v postupných opravách obecních pozemních komunikací. Tyto opravy jsou předběžně vyčísleny na 2 122 000 Kč. Obec to má v plánu z větší části uhradit z vlastních zdrojů, ale taktéž se předpokládá využití zdrojů externích.

Třetím cílem je „Bezpečnost obyvatel“. V tomto případě je největší důležitost kladena na bezpečnost chodců na pozemních komunikacích. Vybudování všech plánovaných chodníků je rozděleno na období mezi léty 2018 až 2026 a prozatím stanoveno přibližnými náklady 14 300 000 Kč. V rámci tohoto dílčího cíle je i plán na vybudování měřiče rychlosti a zpomalovacích prahů, což by přivítala řada chodců. Toto tvrzení vyplynulo z dotazníkového šetření, jež obec zrealizovala v první polovině roku 2016. Omezení rychlosti vozidel je naplánováno financovat z vlastních zdrojů. Vysokou důležitost pro obec má také požární ochrana, kterou obec plánuje vybudovat několika nadzemními hydranty na území obce. Dva hlavní hydranty by měly být u obecního úřadu a u hasičské zbrojnice. Samotná výstavba hydrantů, s náklady kolem 100 000 Kč, se předpokládá na rok 2018.

Čtvrtý cíl je zaměřen na „Udržování čistoty a atraktivity životního prostředí“. Zde si obec dala za cíl např. distribuovat domácí kompostéry svým občanům, avšak zde je podmínkou získání dotace na pořízení kompostérů. V rámci tohoto cíle

jsou i rekonstrukce obecních památek, i zde je nutno získat dotační finanční prostředky. Z vlastních zdrojů je naplánováno vybudovat před obecním úřadem dostatek parkovacího místa, které je zapotřebí vystavět v závislosti na umístění ordinace praktického lékaře. Na tento cíl jsou předběžně stanoveny náklady ve výši 110 000 Kč.

Pátý cíl se zaměřuje na „Péči o seniory“, kdy se na rok 2020 až 2026 plánuje předělání dosavadní ZŠ a MŠ na byty s pečovatelskou službou. Potřeba splnění cíle je dána stále rostoucím počtem osob s důchodovým věkem.

Šestý cíl si dává za úkol „Rozšiřovat možnosti pro sportovní či kulturní vyžití a relaxaci obyvatel“. V rámci sportovišť je nejdůležitějším cílem pro obec vybudovat cyklostezku, jejíž trasa povede od města Havířov. Projekt pro tuto cyklostezku bude zpracován na náklady města Havířov. Nejnákladnějším cílem v oblasti sportovišť je vytvoření nových šaten a občerstvení u fotbalového hřiště pro hráče FC Horní Bludovice a zrekonstruovat stávající šatny u víceúčelového hřiště, na tuto rekonstrukci je stanoven předběžný rozpočet 3 600 000 Kč. V oblasti kulturního vyžití je v plánu rekonstrukce budovy stávajících chovatelů, kdy momentálně je budova v havarijním stavu. Výsledkem rekonstrukce by měl být obecní dům s malým společenským sálem určeným pro rodinné oslavy o menším počtu osob. Předběžný rozpočet je stanoven na 3 900 000 Kč. V oblasti relaxace je v plánu na rok 2018 úprava veřejného prostranství kolem obecního úřadu s plánovanými předběžnými náklady 1 906 000 Kč. Mezi rokem 2018 - 2023 je také v plánu vytvoření dvou lesoparků. Tyto práce však mohou být zahájeny, až obec získá do vlastnictví pozemky k tomu potřebné.

Posledním cílem tohoto programu je dílčí cíl „Bydlení, školství a ostatní“. V oblasti bydlení jde zejména o výměnu oken bytového domu a o rekonstrukci rodinného domu, které jsou ve vlastnictví obce. Oblast školství se zaměřuje na výstavbu nové budovy ZŠ a MŠ. V tomto případě si obec klade za cíl postavit devítiletou ZŠ se stanovenými předběžnými náklady v přepočtu 140 000 000 Kč. Tato výstavba by měla být uskutečněna mezi rokem 2018 – 2020. V oblasti „ostatní cíle“ obec plánuje upravit provozní dobu České pošty a postavit bankomat v centru obce.

3.7.2 Analytická část

V analytické části obec vytyčila důležité oblasti týkající se rozvoje obce. Jedná se o podnikatelskou sféru, infrastrukturu, vybavení obce, majetek obce a životní prostředí v obci.

Podnikatelská sféra

V obci Horní Bludovice je zastoupena především terciární podnikatelská sféra, jedná se o pohostinské a restaurační služby, prodejny potravin a ostatní služby. V obci se nachází restaurace a bowling bar na Záguří, restaurace U Svatého Jána, hospoda U Mokroš, hostinec U Tůňky a krčma U Supa. V obci jsou celkem tři prodejny potravin. Avšak v obci není žádný poskytovatel ubytovacích služeb.

Z důvodu nedostatku velkých ploch, které by byly vhodné k podnikatelské činnosti, se v obci nenachází žádné velké ani střední podniky s více než padesáti zaměstnanci.

Po rekonstrukci přízemí budovy obecního úřadu došlo i k vytvoření nových prostorů. V těchto prostorech se nachází ordinace praktického lékaře, kadeřnictví, prodejna květin a malého zboží a prodejna potravin.

Veřejná infrastruktura

Veřejnou infrastrukturu lze členit na dopravní infrastrukturu, kterou tvoří pozemní komunikace; na technickou infrastrukturu, kterou tvoří inženýrské sítě a technické vybavení území; a na občanské vybavení, které je tvořeno pozemky a stavby sloužící ke vzdělávání, k sociální péči, k zdravotnictví, ke kultuře.

V obci Horní Bludovice se nachází významný vodojem, který zajišťuje pitnou vodu v obci. Vodojem je dostačující pro všechny části obce, avšak v minulosti byly postavené vodovodní řady, které nebyly do dnešního dne zkolaudovány, na čem se momentálně postupně pracuje.

V oblasti kanalizací je několik nedostatků, jeden z nich je nedostatečné množství napojených domácností. Veškerou kanalizační síť má na starost společnost SmVak Ostrava a.s.

V obci je dále umístěno 12 distribučních trafostanic, jejímž úkolem je prostřednictvím rozvodných sítí zásobovat množství určitých odběratelů. Tyto trafostanice jsou dostačující na všechny lokality obce. V roce 2015 proběhla celková rekonstrukce veřejného osvětlení v obci, byly vyměněny všechny svítidla, místo kterých byly dány svítidla LED.

Nakládání s odpady je v obci řešeno Obecnou závaznou vyhláškou. Tato vyhláška stanovuje, že v obci se třídí odpad na biologický odpad, papír, plasty, sklo, textil, kovy, elektroodpad, objemný odpad, nebezpečný odpad, směsný komunální odpad a stavební odpad. Odpad je shromažďován do zvláštních pytlů a sběrných nádob, tyto nádoby jsou přidělovány jednotlivým domácnostem. Stavební a objemný odpad se odváží do nedaleké obce Těrlicko.

V případě dopravní infrastruktury obcí prochází 5 silnic třetí třídy, které jsou poměrně na dobré úrovni. Místní komunikace je také v dobrém stavu, jelikož je už 70 % po rekonstrukci. Údržbu místní komunikace zajišťuje obec zpravidla na vlastní náklady. Většina pozemků, které se nacházejí pod místními komunikacemi, jsou ve vlastnictví obce. V obci není zřízena žádná železnice a nejbližší železniční stanice je v sousedním Havířově. V obci je také nedostačující počet parkovacích míst, a jelikož stále přibývá občanů a díky tomu i dopravních prostředků, bylo by na místě rozšíření počtu parkovacích míst. Obcí prochází také cyklostezky určeny pro pěší a cyklisty. Cyklostezka se těší budoucího prodloužení.

Občanská vybavenost obce

Občanská vybavenost obce popisuje životní úroveň obyvatel v dané obci. Do občanské vybavenosti se zpravidla zařazují vzdělávací instituty, knihovny, pošty, lékařské ordinace či bydlení v obci.

V oblasti bydlení v obci stále roste počet nových rodinných domů, kdy na konci roku 2016 bylo v obci celkem 798 rodinných domů. Obec má ve vlastnictví 12 bytů z toho 10 bytů je v části Špluchov v bývalé budově základní školy, jeden byt je v hasičské zbrojnici a druhý na č.p. 207.

V oblasti školství se v obci nachází Základní škola a Mateřská škola Horní Bludovice, příspěvková organizace. V základní škole, která je určena pro žáky 1. – 5.

ročníku se nachází tři učebny, ve kterých se provádí výuka. Ve školním roce 2017/2018 navštěvuje základní školu 49 žáků. Po ukončení pátého ročníku jsou žáci nuceni pokračovat v okolních základních školách, kdy však závisí na kapacitách okolních škol. Škola má vlastní kuchyň, jídelnu i družinu, kterou navštěvuje celkem 30 dětí. Mateřská škola je naplněna ze 100 % tzn., že ve školce je celkově 28 dětí, už několik let je evidován velký nedostatek míst v místní mateřské školce i základní škole. Provoz základní školy zajišťuje 14 zaměstnanců, z čehož je 6 pedagogických pracovníků. V září v roce 2012 bylo vybudováno obcí Horní Bludovice, a ve spolupráci se školou, dětské hřiště v areálu školní zahrady.¹²

Přestože zdravotní sektor není v obci příliš rozšířen, i tak je občanům poskytnuta základní zdravotní péče. V obci jsou zřízeny dvě ordinace praktického lékaře pro dospělé a jedna soukromá zubní ordinace.

Sociální péče je jednou z kategorií, kterou obec svým občanům poskytuje. Pod pojmem sociální péče si lze představit uspokojení potřeb hmotných, ale i psychických a sociálních. V oblasti sociální péče obec zajišťuje pro své občany rozvoz obědů. Avšak v obci se nenachází žádné byty s pečovatelskou službou či sociální byty. V Horních Bludovicích se nenachází ani domo v pro seniory, což by občané velice uvítali.

V prostorách obecního úřadu se nachází obecní knihovna. Financování knihovny je součástí rozpočtu obce. V roce 2017 se knihovna přestěhovala do zrekonstruovaných prostorů, čímž se stala dostupnější s bezbariérovým přístupem. V roce 2017 se knihovna zúčastnila i soutěže „Knihovna roku 2017“, kde obdržela Ocenění za kreativní a systematickou práci s dětmi mladšího školního věku.¹³

V oblasti sportu mají občané možnost využívat nejrůznější areály či hřiště. Jedny z nich jsou fotbalové hřiště či víceúčelové hřiště pro sportovní vyžití. Avšak tato hřiště ještě nejsou vyhovující pro potřeby fotbalistů, neboť fotbalové hřiště je malé a víceúčelové hřiště nemá vlastní sociální zařízení. Je zde potřeba vybudovat

¹² ZŠ A MŠ HORNÍ BLUDOVICE. ZŠMŠH: *Naše škola* [online] ZŠMŠHB [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.zshornibludovice.cz/>

¹³ HORNÍ BLUDOVICE. HB: *Knihovna* [online] HB [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/knihovna-roku-2017-vyhlaseni-v-klementinu-2593cz46/>

sociální vybavení a rozšíření stávajícího hřiště. Avšak i s těmito nedostatky občané velice rádi hřiště využívají.

3.7.3 SWOT analýza

Součástí programu rozvoje obce je také SWOT analýza, která zobrazuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. SWOT analýza slouží k hodnocení současného stavu uvnitř obce a současné situace v okolí obce, které obec nemůže ovlivnit.

Silné stránky vyjadřují, čím obec vyniká. Jako své silné stránky, si v programu rozvoje obec Horní Bludovice vytyčila:

- výhodnou polohu v rámci velkých měst,
- stabilní růst počtu obyvatel,
- nízký podíl občanů důchodového věku na celkový počet obyvatel,
- nízké náklady na zimní údržbu,
- dobrá dostupnost základních potřeb v obci,
- aktivní spolky,
- příjemné životní prostředí, jelikož se v obci nenachází velké průmyslové podniky,
- území obce je zásobováno kvalitní pitnou vodou.

Opakem jsou slabé stránky, kdy je obec vyhodnotila jako:

- nutnost vyjíždět za službami či zaměstnáním,
- nedostatečné kapacity v obecní základní a mateřské škole,
- chybějící zajímavé památky, které by přilákaly turisty,
- chybějící místa pro sport, relaxaci především pro děti či maminky s dětmi,
- špatný stav některých obecních komunikací,
- málo parkovacího místa např. u obecního úřadu nebo u ZŠ a MŠ,
- postupně mizí zemědělský charakter z důvodu rostoucího trendu okrasných zahrádek,
- chybějící chodníky.

Příležitosti neboli šance pro rozvoj obce, zde se obec snaží o maximální využití. Jako příležitost si obec Horní Bludovice stanovila:

- možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů na splaškové kanalizace,
- možnost čerpání finančních prostředků z evropských i národních fondů na chodníky či na vytvoření přechodu pro chodce u ZŠ a MŠ,
- možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů na stavbu dětských hřišť, lesoparků či vybudování nové budovy ZŠ a MŠ,
- zvýšený zájem o bydlení v obci.

Čtvrtou složkou SWOT analýzy jsou hrozby, nebo nazýváno i jako možná rizika, které mohou ohrozit dosažení cílů obce. Obec sleduje a snaží se do budoucna eliminovat tyto rizika. Mezi své největší hrozby obec považuje:

- nedostatek finančních prostředků na údržbu silnic a na zlepšení místních komunikací,
- povolování výstaveb ve volné krajině,
- snížení bezpečnosti chodců z důvodu nárůstu dopravy v obci,
- občané nebudou ochotni spolupracovat při třídění odpadů.

3.8 Místní poplatky

Součástí předešlé kapitoly byli specifické MP pro obce v ČR. V této kapitole budou vyobrazeny konkrétní MP, které jsou vybírány v obci Horní Bludovice. Informace o druhích a výších těchto poplatků jsou občanům předány formou obecně závazné vyhlášky č. 3/2011, o MP a ve zkrácené verzi jsou podány informace občanům jako součást Zpravodaje obce vždy v prvních vydání v novém kalendářním roce.

Zákon o MP upravuje celkem osm MP, z nichž jsou v obci zavedeny čtyři MP, jedná se o MP za provoz systému shromažďování, sběr, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, MP ze psů, MP ze vstupného a MP z užívání veřejného prostranství.

S účinností od 1. ledna 2018 došlo ke schválení nové obecně závazné vyhlášky **o MP za provoz systému shromažďování, sběr, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů**. V této nové obecně závazné vyhlášce nastaly změny v oblasti zrušení osvobození od platby pro FO, která vlastní

chatu, byt nebo rodinný dům, a není zde hlášena k trvalému pobytu žádná FO, za tuto chatu či byt nebo rodinný dům. Další změnou je vznik ohlašovací povinnosti při nároku na osvobození či úlevu ve lhůtě do konce ledna následujícího roku, pokud však nárok nebude doložen, tak nárok na osvobození, nebo úlevu, zaniká.

Výše MP za provoz systému shromažďování, sběr, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je v obci 750 Kč na kalendářní rok, kdy je možná splatnost ve dvou splátkách první by měla být uskutečněna do konce února a druhá do konce června 2018. Odvoz odpadu se provádí jednou týdně. Občané obce Horních Bludovic mohou objemný odpad, stavební odpad a biologický rozložitelný odpad, který je rostlinného původu, odkládat do sběrného dvora ve vedlejší vesnici Těrlicku.

Poplatková povinnost k **MP ze psů** vzniká vlastníkovvi psa, který je FO nebo PO a na území obce Horní Bludovice má hlášen trvalý pobyt nebo své sídlo. Poplatek se vztahuje na psa, který je starší více než tři měsíce. Tento MP musí být uhrazen do konce června 2018, kdy sazba na prvního psa je 70 Kč na rok a pokud má občan dva či více psů, tak za každého následně uhradí 90 Kč na rok. Občan, který provozuje útulek nebo zařízení v obci, které slouží pro ztracené nebo opuštěné psy, je od poplatku osvobozen. Stejně tak občané, kteří jsou nevidomý, bezmocní či mají jiné těžké zdravotní postižení.

Vzhledem k **MP z užívání veřejného prostranství**, plyne poplatníkovi řada povinností. První povinností je, že poplatník musí ohlásit obecnímu úřadu místo, předpokládanou dobu, způsob užívání a výměru veřejného prostranství, kterou má v plánu využívat. To vše musí být nejpozději pět dní před začátkem užívání poplatníkem ohlášeno. V příloze obecně závazné vyhlášky jsou specifikované veřejných prostranství na území obce Horní Bludovice.

Sazba poplatku v obci Horní Bludovice je určena na každý započatý m² a na každý započatý den. Sazby MP za užívání veřejného prostranství jsou součástí obecně závazné vyhlášky č. 3/2011, o místních poplatcích článek 12, jedná se o:

- umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování služeb – 10 Kč,
- umístění dočasných staveb sloužících pro poskytování prodeje – 10 Kč,

- zařízení sloužících pro poskytování prodeje – 10 Kč,
- provádění výkopových prací – 10 Kč,
- umístění stavebního zařízení – 10 Kč,
- umístění reklamního zařízení – 10 Kč,
- umístění zařízení lunaparků a jiných obdobných atrakcí – 10 Kč,
- umístění zařízení cirkusů – 10 Kč,
- umístění skládek – 10 Kč,
- vyhrazení trvalého parkovacího místa – 10 Kč,
- užívání veřejného prostranství pro kulturní, nebo sportovní či reklamní akce – 10 Kč,
- užívání pro potřeby tvorby filmových a televizních děl – 10 Kč.

Splatnost MP se odvíjí od doby užívání veřejného prostranství, pokud je tato doba kratší 30 ti dnů je poplatník povinen MP uhradit nejpozději v den zahájení užívání. Pokud je doba užívání delší 30 ti dnů, je platba rozdělena do dvou splátek, kdy musí být uhrazena polovina předpokládané doby v první den, kdy bylo započato užívání veřejného prostranství a druhá splátka je stanovena na poslední den užívání prostranství.

Od MP jsou osvobozeny příspěvkové organizace, kdy zřizovatelem je samotná obec Horní Bludovice a poté také zájmové či sportovní organizace, které působí v obci.

V obci Horní Bludovice je **MP ze vstupného** vybírán od FO nebo PO, které pořádají kulturní, sportovní, reklamní nebo prodejní akci. Poplatníci jsou tak povinni ohlásit minimálně 15 dnů před začátkem konání akci, skutečnosti obecnímu úřadu např. výši vstupného, druh akce nebo datum i hodinu konání. Po skončení akce nejpozději však do 15 dnů musí poplatník oznámit obecnímu úřadu celkovou vybranou část vstupného. Sazba MP ze vstupného je součástí obecně závazné vyhlášky č. 3/2011, o místních poplatcích, článek 17. Výše se odvíjí od druhu pořádané akce, kdy se jedná konkrétně o:

- kulturní akce – 10 % z vybraného vstupného,
- sportovní akce – 10 % z vybraného vstupného,
- prodejní akce – 20 % z vybraného vstupného,

- reklamní akce – 20 % z vybraného vstupného.

Pokud byla akce pořádána z důvodů charitativních či jinak veřejně prospěšných účelů, je poté od MP osvobozena.

3.9 Dotační program

Každá obec pro zlepšení svého fungování může využívat nejrůznějších finančních prostředků, které plynou ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů nebo z rozpočtu Evropské Unie. Dotace obcím slouží ke zlepšení životního prostředí, ke zlepšení dopravní infrastruktury, ke zpříjemnění života obyvatel, ale třeba i k zapojení do nových projektů.

3.9.1 Dotace ze státního rozpočtu

Dotace ze státního rozpočtu představují velice významnou skupinu ze složky přijatých transferu pro obce. Dotace ze státního rozpočtu v současné době zahrnují příspěvek na výkon státní správy, který je určen na úhradu částečných výdajů na osobní a věcné výdaje na výkon státní správy.

Pro obec Horní Bludovice jsou tyto dotace nejvíce využívány. V roce 2016 obec využila se státního rozpočtu neinvestiční přijaté transfery v celkové výši 1 541 800 Kč. První položkou, kterou obec eviduje je položka „4111 Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu“, kde se evidují transfery přijaté od Ministerstva financí. Druhou položkou je „4112 Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu“. Nejdůležitější položkou je „4116 Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu“, který zahrnuje transfery přijaté od orgánů státní správy a transfery přijaté od úřadu práce na úhradu pracovníků, kteří vykonávají veřejně prospěšné práce avšak na tuto položku jsou vyčleněny i příjmy z rozpočtu Evropské unie a to celkem 85 % z celkové částky určené na veřejně prospěšné práce.

Druhou složkou jsou investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu, které sice obec předpokládala na položce 4216 příjem ve výši 119 000 Kč, avšak v roce 2016 nebyly využity vůbec. Tato položka se jinak používá pro transfery od ministerstev zemědělství či životního prostředí. Avšak s porovnáním s rokem 2014, obec Horní Bludovice přijala ze státního rozpočtu o 1 235 237 Kč. Je to především z důvodu

rozsáhlé rekonstrukce obecního úřadu, na které obec získala investiční transfery ze státních fondů.

3.9.2 Dotace z krajského rozpočtu

Orgány kraje vyhlašují každoročně dotační programy, o které si mohou potencionální příjemci zažádat na svůj projekt. Obdržení dotace však sebou nese řadu jednotlivých podmínek, kterým musí žadatel vyhovět. Každý podaný projekt je poté hodnocen podle předem daných kritérií, které tvoří součást podmínek dotačního programu. O tom zda bude žadateli schválena dotace, rozhoduje na svých zasedáních zastupitelstvo kraje. V roce 2016 obdržela obec Horní Bludovice investiční transfer od kraje ve výši 1 123 007 Kč a z oblasti neinvestičního transferu v tomto roce obec nepřijala žádnou dotaci.

3.9.3 Dotace z evropských fondů

Evropské fondy lze považovat za určité nástroje, které jsou součástí Evropské unie. Využívají se zejména při realizaci hospodářské politiky a taktéž je Evropská unie využívá v sociální soudružnosti. Díky těmto politikám jsou vybrané finanční prostředky dále přerozdělovány mezi členské státy a jejich regiony. Cílem těchto fondů je zmenšování rozdílů, ať už v sociální, nebo ekonomické oblasti.

Potencionálními fondy, které by obec mohla využívat, je Evropský fond pro regionální rozvoj, který se zabývá modernizací a posilování hospodářství, rekonstrukcí památek, výstavbou nových silnic. Dalším možným fondem je Evropský sociální fond, který tkví v podpoře aktivit v oblasti zaměstnanosti a v podpoře lidských zdrojů. Finanční prostředky lze čerpat i z Fondu pro rozvoj venkova, který má za cíl zvýšit konkurenceschopnost v zemědělství, lesnictví popřípadě životního prostředí. To z jakých fondů bude obec čerpat finanční prostředky, zcela závisí na stanovených cílech obce.

Obec Horní Bludovice v roce 2014 využila dotaci z Evropských fondů na první rekonstrukci obecního úřadu a to v částce 5 223 947 Kč, tudíž se jednalo i transfer investiční. V dalších letech obec evropské peníze využívala jen na veřejně prospěšné práce.

4 Analýza hospodaření vybrané obce

Tato kapitola je zaměřena na praktickou část diplomové práce, ve které jsou uvedeny rozpočty obce Horní Bludovice ve vybraných letech, schválený rozpočet na rok 2017 a 2018 a vypracovaný střednědobý výhled rozpočtu obce na období 2019 - 2020. Praktická část nastiňuje jednak příjmovou stránku rozpočtu, ale také výdajovou stránku rozpočtu. Pro lepší přehlednost jednotlivých finančních složek je využito grafické znázornění.

4.1 Finanční hospodaření obce

Finanční hospodaření obce se řídí ročním rozpočtem a vypracovaným střednědobým výhledem rozpočtu obce. (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Rozpočet je charakterizován jako finanční plán, jímž obec řídí financování svých činností. Při zpracování rozpočtu obce se vychází z pravidla ze střednědobého výhledu rozpočtu. Návrh rozpočtu je sestavován na běžný kalendářní rok, který je současně také rozpočtovým rokem. Obsah rozpočtu tvoří jeho příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace. (zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Nástrojem, který zabezpečuje a zajišťuje financování obecní politiky je rozpočet, jehož úkolem je soulad mezi příjmy a výdaji obce. Rozpočet je však toková veličina a na příslušných účtech, jak příjmových tak výdajových, nikdy není aktuální stav příjmů a výdajů neboť se plynule hradí výdaje z přijatých příjmů během rozpočtového období. (Provazníková, 2015)

Provazníková (2015, s. 51) tvrdí, že *„územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.“*

4.2 Příjmy rozpočtu obce

Na základě vyhlášky č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě se příjmy rozpočtu dle druhového třídění třídí na daňové příjmy, nedaňové příjmy, přijaté transfery a kapitálové příjmy.

4.2.1 Daňové příjmy

Nejvýznamnější složkou příjmů jsou příjmy daňové, které jsou získávány na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Daňové příjmy mohou mít formu obecních daní, sdílených daní a formu svěřených daní. U **vlastních obecních daní** si z části sama obec rozhoduje o výši sazby, o daňové základně a také o osvobození od daně. Pro tento druh daně je typické, že sama obec je zodpovědná i za výběr a také za správu daní. (Provazníková, 2015)

Další formou příjmů daňových jsou tzv. **svěřené daně**. Dle zákona o rozpočtových pravidlech, je stanoveno, které vybírané daně plynou do rozpočtu obcí. Daňový základ a také sazby mohou obce ovlivnit jen v malých mezích či vůbec. Konkrétním případem může být daň z nemovitostí a část daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti a podnikání.

Další skupinou jsou **sdílené daně**, kdy příjem z těchto daní je pro obec stanoven jako podíl z celostátně vybíraných daní. Daňová základna v případě sdílených daní je stanovena na základě daňových zákonů a tudíž stát ani obce či kraje jí nemají možnost ovlivnit.

V ČR se rozlišují dva způsoby přidělování sdílených daní, kdy prvním způsobem je derivační typ a druhý typ je nederivační. (Provazníková, 2015)

Provazníková (2015, s. 77) říká, že o derivačním typu se hovoří v případě „*kdy se stanovené procento z celkového získaného objemu stanovené daně rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území.*“. Naopak nederivační typ Provazníková (2015, s. 77) popisuje jako případ „*kdy se stanovené procento z celkového získaného příjmu stanovené daně rozdělí podle počtu obyvatelstva, resp. jiného kritéria.*“

V ČR se používá typ nederivační, kdy se od roku 2013 kombinuje několik kritérií. Mezi tyto kritéria se řadí výměra obce, počet obyvatel obce, počet žáků navštěvující základní školu, která je zřízená obcí a násobky postupných přechodů. Smyslem těchto daní je vyrovnat fiskální nerovnováhu mezi různými samosprávami a jako klad se považují nízké náklady na správu a výběr. (Provazníková, 2015)

V příloze č. 2 se nachází schéma rozpočtového určení daní pro rok 2018.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům se od 1. 1. 2018 rozděluje:

- krajům 8,92 % a dle přepočteného procentního podílu obcím 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty.
- krajům 8,92 % a dle přepočteného procentního podílu obcím 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daní z příjmů, kterými jsou:
 - daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
 - daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - daň z příjmů fyzických osob,
 - daň z příjmů právnických osob včetně daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.
- obcím 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti rozdělený dle přepočteného počtu zaměstnanců.

V následující tabulce jsou přesně vyobrazeny skutečné daňové příjmy, které obec Horní Bludovice měla v letech 2014 - 2016.

Tabulka se především zaměřuje na sdílené daně, které tvoří velkou část daňových příjmů. V obci Horní Bludovice ve všech sledovaných letech sdílené daně tvořily 87 % z celkových daňových příjmů.

Tab. 4. 1 Daňové příjmy obce

Příjmy (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	4 116 648,48	4 304 371,25	4 966 236,52
daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	480 619,49	525 272,90	544 441,57
daň z příjmů PO	4 593 386,40	4 828 077,18	5 597 580,22
daň z přidané hodnoty	9 341 532,18	9 637 859,66	10 204 054,66
daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	491 239,24	1 464 206,07	387 364,33
SDÍLENÉ DANĚ	19 023 425,79	20 759 787,06	21 699 677,30
daň z příjmů PO za obec	646 085,00	191 140,00	302 860,00
daň z majetku	875 725,10	894 754,61	938 339,17
ostatní odvody z vybraných činností a služeb	99 824,84	110 196,7	114 007,44
správní poplatky	77 898,00	81 038,00	65 980,00
místní poplatky	1 162 719,00	1 801 938,50	1 845 043,00
CELKEM	21 885 677,73	23 838 854,24	24 965 906,91
Podíl na celkových příjmech	69,6%	80,4%	85,7%

***Zdroj:** interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Z vypočtených údajů v tabulce 4.1 je zjištěno rozmezí daňových příjmů, které se ve sledovaných letech pohybuje od 69,6 % až do výše 85,7 %, je tak zcela zřejmé, že daňové příjmy zaujímají nejdůležitější část příjmů obce.

4.2.2 Nedaňové příjmy

Obec Horní Bludovice do svých nedaňových příjmů konkrétně v 2 třídě rozpočtové skladby, zahrnuje příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, přijaté splátky půjčených prostředků.

Definováním skupin příjmů, které jsou součástí nedaňových příjmů, došlo ke zjištění, že oproti daňovým příjmům, lze nedaňové příjmy z pohledu obce ovlivňovat.

Vývoj nedaňových příjmů v obci v letech 2014 - 2016 je znázorněn v následující tabulce.

Tab. 4.2 Nedaňové příjmy obce

Příjmy (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Nedaňové příjmy	1 255 712,86	1 592 918,26	1 202 018,48
Podíl na celkových příjmech	3,9 %	5,3 %	4,1 %

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Mezi sledovanými roky, byly nejvyšší nedaňové příjmy v roce 2015, kdy rozdíl mezi nedaňovými příjmy v roce 2014 a 2015 byl konkrétně 337 205,40 Kč. Mezi těmito roky byl velký rozdíl v položce „2111 Příjmy z poskytování služeb a výrobků“, kdy šlo přesně o částku 114 624,80 Kč, což značí 34 % z celkového rozdílu. Mezi lety 2015 a 2016, šlo dokonce o rozdílnou částku nedaňových příjmů 390 899,78 Kč a opět byl největší rozdíl v položce 2111, přesně o 119 566 Kč, tedy o 31 % z celkového rozdílu nedaňových příjmů.

Z tabulky 4.2 je patrné, že ve sledovaném období nedaňové příjmy se pohybovaly v rozmezí 3,9 % - 5,3 %, jedná se tak o stabilní položku příjmů obce.

4.2.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří třetí třídu rozpočtové skladby obce. Obec Horní Bludovice, má ve třídě 3 obsaženy pouze „Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatních kapitálových příjmů“.

Vývoj kapitálových příjmů obce v letech 2014 - 2016 je znázorněn v následující tabulce.

Tab. 4.3 Kapitálové příjmy

Příjmy (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Kapitálové příjmy	316 470	126 470	126 470
Podíl na celkových příjmech	1 %	0,4 %	0,4 %

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Mezi sledovanými roky byly kapitálové příjmy nejvyšší v roce 2014, kdy došlo k prodeji velké části kanalizace v obci. Z výsledků podílu na celkových příjmech lze vidět, že kapitálové příjmy ovlivňují jen v malé výši a to nanejvýše jedním procentem.

4.2.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery je skupina příjmů, která je druhou nejdůležitější složkou příjmů obce. Přijaté transfery se dělí na dvě hlavní skupiny, a to neinvestiční neboli běžné, které jsou určeny na financování provozních záležitostí obce a na investiční přijaté transfery, neboli kapitálové.

Dotace se mohou i dále dělit na nárokové nebo nenárokové. Rozdílem je, že v případě nárokových dotací mají obce na dotaci automaticky nárok a dostanou je pravidelně bez požádání. Opakem jsou nenárokové dotace, kdy obce o dotace žádají a poté musí splnit předem daná kritéria. (Provazníková, 2015)

V tabulce 4.4 jsou vyčísleny běžné a kapitálové přijaté transfery ve sledovaných letech.

Tab. 4.4 Přijaté transfery v obci

Příjmy (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Investiční transfery	6 312 756,69	2 515 134,01	1 123 007
Neinvestiční transfery	1 688 229	1 554 951,95	1 711 837
Přijaté transfery	8 000 985,69	4 070 085,96	2 834 844
Podíl na celkových příjmech	25,4%	13,7%	9,8%

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Skupina příjmů v podobě přijatých transferu ve sledovaných letech podstatně klesá. Poklesy jsou v řádech milionů korun. Nejvyšší příjmy byly v roce 2014, kdy se investiční transfery týkaly především rekonstrukce obecního úřadu. Obec získala v tomto roce přesně ze Státního zemědělského intervenčního fondu na rekonstrukci celkem 1 088 809,63 Kč. Největším investičním transferem však byl ze strukturálního fondu EU v „Regionálním operačním programu Moravskoslezsko“ v částce 5 223 947,06 Kč, kdy tyto finance byly použity na rekonstrukci obecního úřadu v první etapě. Další transfery byly získány od krajského úřadu a z Úřadu práce Karviná.

Podíl přijatých transferů k celkovým příjmům se pohybuje od 9,8 % - 25,4 %, z čehož vyplývá, že přijaté transfery nejsou tou nejstabilnější položkou v příjmech obce, avšak tvoří jejich velkou část.

4.3 Výdaje rozpočtu obce

Struktura výdajů, které musí obec stále hradit, je velice rozmanitá. Proto i výdaje musí být dobře rozděleny, aby obec vykázala co nejpřesnější

hospodaření. Obec Horní Bludovice člení své výdaje dle druhového třídění rozpočtové skladby do Třídy 5 – Běžné výdaje a Třídy 6 – Kapitálové výdaje. Dalším tříděním výdajů dochází dle odvětvového třídění, kdy se výdaje člení na paragrafy do šesti skupin. V následujících podkapitolách jsou vyobrazeny konkrétní výdaje v obci Horní Bludovice.

4.3.1 Běžné výdaje

Běžnými výdaji jsou výdaje, které se běžně opakují a slouží k financování běžných potřeb obce. V obci Horní Bludovice se běžné výdaje týkají z největší části místní komunikace, konkrétně oprav, údržby, úroků z úvěrů. Další výdaje jsou určeny pro základní školu, knihovnu, pohřebnictví, kulturu, na činnost místní správy, na veřejné osvětlení či na sběr a svoz odpadu.

V následující tabulce jsou porovnány běžné výdaje ve sledovaném období.

Tab. 4.5 Běžné výdaje v obci

Výdaje (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Běžné výdaje	29 165 119,85	18 897 313,17	19 174 844,92
Podíl na celkových výdajích	69 %	77 %	65 %

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Běžné výdaje jsou hlavní složkou celkových výdajů, ovlivňují je z více než 65%.

4.3.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje mají jinou podobu, slouží totiž k financování dlouhodobých investičních potřeb, jsou obsaženy v rozpočtové třídě 6.

V obci Horní Bludovice se kapitálové výdaje týkají investic do výstavby nových míst a staveb v obci či nákupem nových strojů a zařízení.

Tab. 4.6 Kapitálové výdaje v obci

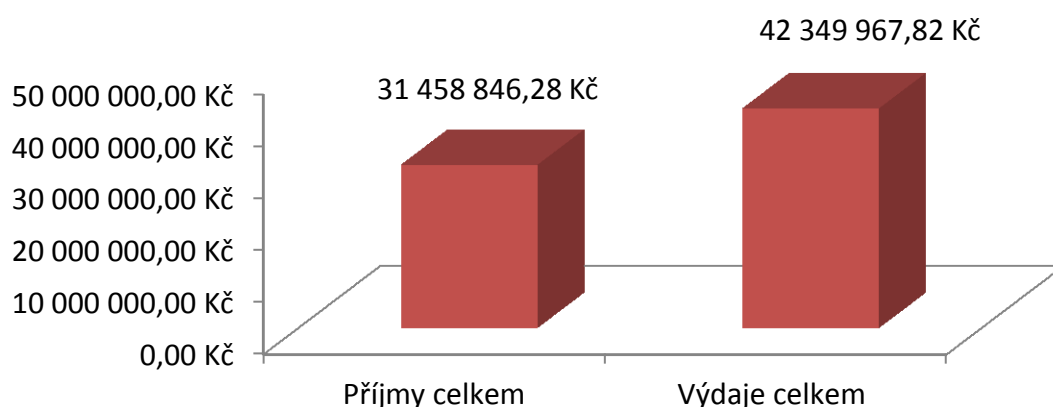
Výdaje (v Kč)	Skutečnost 2014	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016
Kapitálové výdaje	13 184 847,97	5 632 777,37	10 290 472,5
Podíl na celkových výdajích	31 %	23 %	35 %

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Z tabulky 4.6 je patrné, že kapitálové výdaje ovlivňují přibližně z 30 % celkové výdaje. Jejich výše se každý rok mění i v řádech milionů korun, záleží jen na obci jakou výstavbu či koupi má v plánu.

4.4 Hospodaření obce v roce 2014

Obec Horní Bludovice, jak ukazuje následující graf č. 4.1, hospodařila v roce 2014 s příjmy o 10 891 121,54 Kč nižšími, než byly samotné výdaje obce. Tento rozdíl byl financován z přebytku, který obec využila z loňských rozpočtů. Dále využila k financování rozdílu cizí zdroje v podobě úvěru na 10 000 000 Kč. Díky tomu se dostala do kladných čísel a tedy rozdíl mezi saldem příjmů a výdajů a uskutečněným financováním, konkrétně 1 387 772,79 Kč byl ponechán na základním běžném účtu obce.

Obr. 4.1 Porovnání příjmů a výdajů obce

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Obec ve skutečnosti hospodařila s větším objemem finančních prostředků, než bylo původně schváleno. V následující tabulce je znázorněn schválený, upravený a nakonec skutečný rozpočet obce.

Tab. 4.7 Přehled rozpočtového hospodaření obce Horní Bludovice v roce 2014

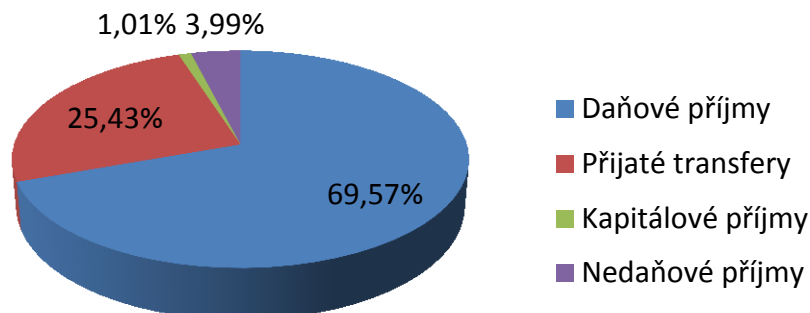
v tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Upravený rozpočet	k 31. 12. 2014	% plnění k upravenému rozpočtu
Daňové příjmy	15 327	5 151	20 478	21 886	106,87
Nedaňové příjmy	1 427	136	1 563	1 256	80,35
Kapitálové příjmy	316	0	316	316	100,00
Přijaté transfery	6 210	2 110	8 320	8 001	96,17
Příjmy celkem	23 280	7 397	30 677	31 459	102,55
Běžné výdaje	24 602	5 148	29 750	29 165	98,03
Kapitálové výdaje	9 746	3 556	13 202	13 185	99,87
Výdaje celkem	34 348	8 704	42 952	42 350	98,60
SALDO: Příjmy -Výdaje	-11 068		-12 275	-10 891	

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Viditelný rozdíl byl také mezi příjmy a výdaji ve schváleném rozpočtu. Zde rozdíl činil 11 067 472,00 Kč. Po provedení úprav, jež se týkaly rozpočtu, činil rozdíl mezi příjmy a výdaji 12 274 501,63 Kč. Avšak v průběhu roku došlo k jiným skutečnostem, které zapříčinily snížení předpokládaného schodku o 1 283 380,09 Kč, což byl pro obec přínos.

V následujícím grafu je vyobrazeno procentuální obsazení jednotlivých složek příjmů k celkovým skutečným příjmům obce.

Obr. 4. 2 Členění příjmů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

V roce 2014 byly pro obec Horní Bludovice skutečné příjmy ve výši 31 458 846,28 Kč. Tato příjmová stránka je tvořena daňovými příjmy, přijatými transfery, kapitálovými příjmy a nedaňovými příjmy. Jak je z grafu patrné, největší příjem do rozpočtu obce tvoří daňové příjmy. V roce 2014 tvořily 21 885 677,73 Kč. Tato částka je z největší části tvořena daní z přidané hodnoty, která tvoří 29,69 % z celkových příjmů, druhým daňovým příjmem, který nejvíce ovlivňuje daňové příjmy je daň z příjmu právnických osob a v roce 2014 tvořila 14,6 % z celkových příjmů.

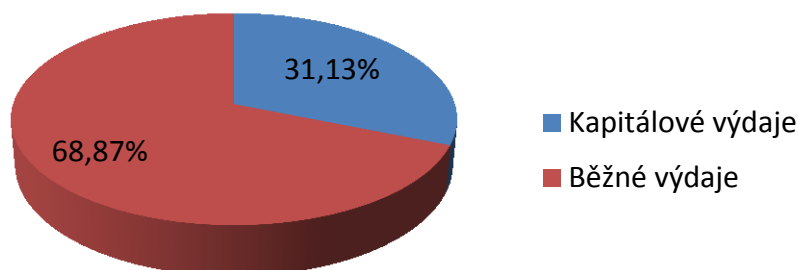
Další podstatnou částí příjmů obce jsou transfery, které v roce 2014 byly vyčísleny na 8 000 985,69 Kč. Největší přínos do této skupiny příjmů lze zařadit investiční transfer od Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Tento investiční transfer byl ve výši 5 223 947,06 Kč. Tato dotace byla určena na rekonstrukci obecního úřadu. Druhým největším přijatým transferem byla dotace z úřadu práce Karviná pro pracovníky, kteří vykonávají veřejně prospěšné práce, tato dotace byla ve výši 1 037 209 Kč.

Mezi další příjmy obce lze zařadit nedaňové příjmy. Ty v roce 2014 tvořily 1 255 712,86 Kč. Největší zastoupení v této skupině příjmů tvoří pronájem bytových a nebytových prostor v obci, který tvořil 2,5 % z celkových příjmů obce.

Poslední složkou jsou kapitálové příjmy, které byly vyčísleny na částku 316 470 Kč, kde jsou zastoupeny pouze příjmy z prodeje ostatních nemovitostí.

Následující graf vyobrazuje výdaje obce v roce 2014, kdy je znázorněn průměrný podíl jednotlivých složek výdajů.

Obr. 4. 3 Členění výdajů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Stejně jako příjmy, se také i výdaje dají členit na několik skupin. Jedná se o běžné a kapitálové výdaje. V roce 2014 tvořily zmíněné skupiny výdajů dohromady 42 349 967,82 Kč.

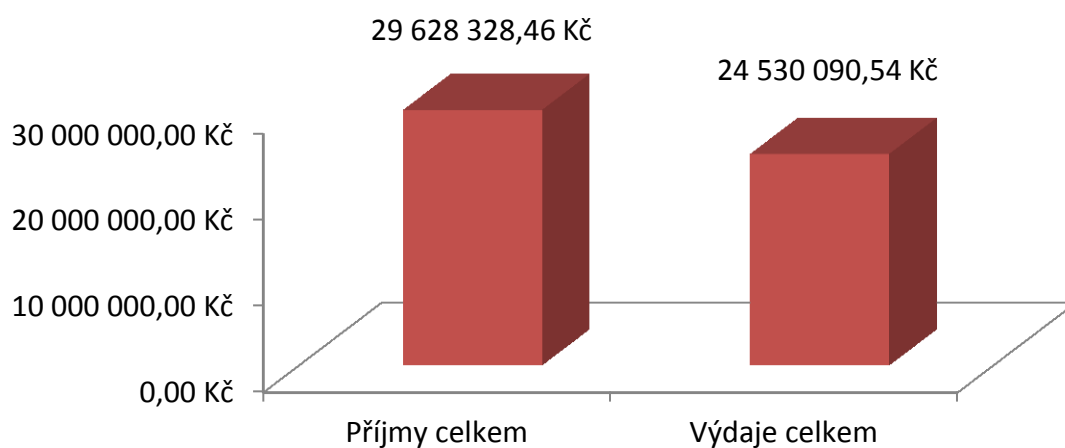
Největší podíl představují běžné výdaje, které byly vyčísleny na 29 165 119,85 Kč. V běžných výdajích mají největší zastoupení finance vyčleněny na opravy místních komunikací, dále na činnost místní správy popřípadě na sběr a svoz komunálního odpadu.

Kapitálové výdaje tvořily ve skutečnosti 13 184 847,97 Kč, z toho největší výdaj ve výši 11 372 799,12 Kč, tedy 26,9 % z celkových výdajů obce, byl určen na rekonstrukci Obecního úřadu v Horních Bludovicích.

4.5 Hospodaření obce v roce 2015

Následující graf č. 4.4 znázorňuje hospodaření obce v roce 2015. V tomto roce hospodařila s celkovými příjmy ve výši 29 628 328,46 Kč a s výdaji ve výši 24 530 090,54 Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji činil 5 098 237,92 Kč. Z této částky byla uhrazena splátka dlouhodobé přijaté půjčky ve výši 2 382 656,28 Kč, zbytek z této částky byl připsán na běžný účet obce Horní Bludovice, kdy šlo konkrétně o částku ve výši 2 715 581,64 Kč.

Obr. 4.4 Porovnání příjmů a výdajů obce

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Je tedy naprosto zřejmé, že v tomto roce si obec vedla o poznání lépe, než v předcházejícím roce. Bylo to především z důvodu snížení výdajů, které jsou konkrétně níže rozpracovány.

V tabulce. 4.8, je znázorněno rozpočtové hospodaření v roce 2015, kdy je vyobrazen schválený, upravený a skutečný rozpočet v daném roce.

Tab. 4.8 Přehled rozpočtového hospodaření obce Horní Bludovice v roce 2015

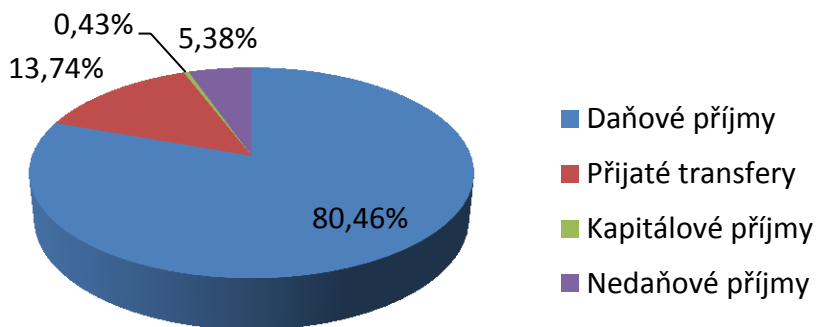
v tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Upravený rozpočet	k 31. 12. 2015	% plnění k upraveném u rozpočtu
Daňové příjmy	18 849	2 455	21 304	23 839	111,9
Nedaňové příjmy	1 347	118	1 465	1 593	108,74
Kapitálové příjmy	316	0	316	126	39,87
Přijaté transfery	4 073	5	4 078	4 070	99,8
Příjmy celkem	24 585	3 028	27 613	29 628	107,29
Běžné výdaje	16 942	3 565	20 507	18 897	92,15
Kapitálové výdaje	6 560	900	5 661	5 633	100,1
Výdaje celkem	23 502	4 465	26 168	24 530	93,74
SALDO: Příjmy-Výdaje	1 083		1 445	5 098	

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Během roku 2015 došlo k zásadnímu nárůstu příjmu, který tak způsobil značný přebytek v rozpočtu obce. Velký vliv, jak je možno vidět ve výše uvedené tabulce, měly příjmy daňové, kdy se konkrétně jednalo o oddíl 11 „Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů“, kdy se konkrétně jednalo o daň z příjmů PO a daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků.

Následně je pomocí grafického znázornění, vyobrazen podíl jednotlivých složek příjmů v roce 2015 k příjmům celkovým.

Obr. 4.5 Členění příjmů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

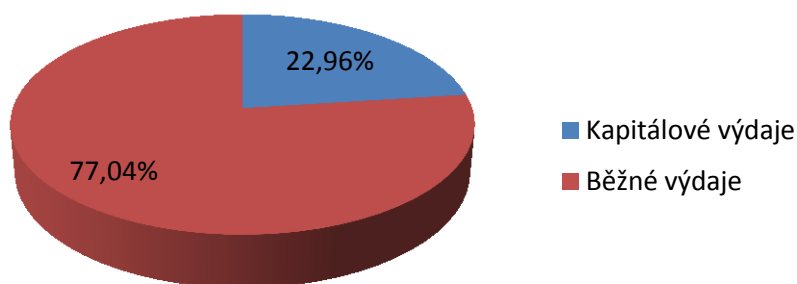
Největší část na příjmech tvoří daňové příjmy, které v roce 2015 lze vyčíslit na částku 23 838 854,24 Kč. Největší podíl na této částce má především daň z přidané hodnoty, která tvoří až 32,5 % z celkových příjmů, jde tak o položku, která má jeden z největších přínosů v příjmech obce. Druhým nejvýznamnějším příjmem obce je daň z příjmů PO, která tvoří 16,29 % celkových příjmů.

Mezi další významnou položku, která doplňuje příjmy obce, lze zařadit přijaté transfery. Ty v roce 2015 byly vyčísleny ve výši 4 070 085,96 Kč. Přijaté transfery lze rozlišovat na investiční a na neinvestiční, přičemž investiční transfery tvoří 2 515 134,01 Kč a neinvestiční transfery činí 1 554 951,95 Kč. Velký podíl mají, jak na investičních, tak i neinvestičních transferech, v tomto roce „Přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně“, jedná se o transfery ze státních fondů a ze státního rozpočtu.

Poslední dvě položky, které přispívají příjmům obce, jsou nedaňové příjmy, které v roce 2015 byly ve výši 1 592 918,26 Kč, kde značnou část tvořili příjmy z pronájmu majetku a příjmy z vlastní činnosti. Obec má tak příjmy především z obecních pozemků a z pronájmu bytů, které jsou v jejím vlastnictví. Druhou položkou jsou kapitálové příjmy, které činily 126 470 Kč, které byly získány z prodeje dlouhodobého majetku.

Následně je vyobrazen graf znázorňující podíl jednotlivých složek výdajů.

Obr. 4.6 Členění výdajů

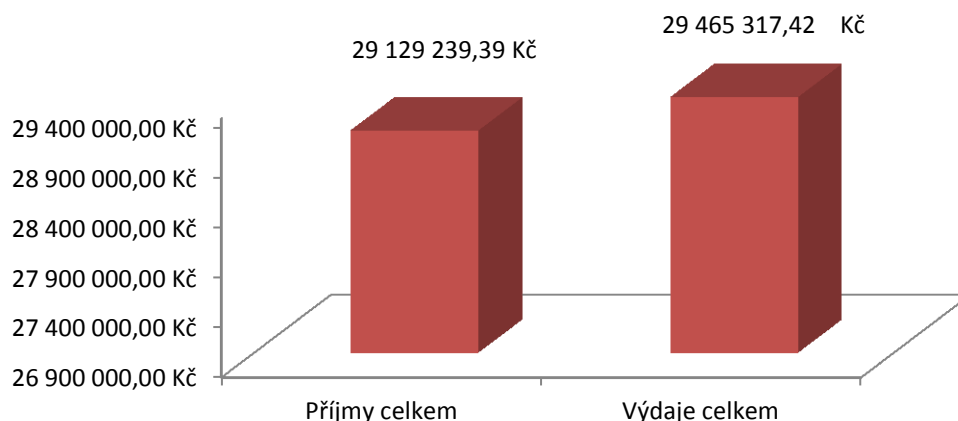
Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Jak vyplývá z grafu 4.6, velký podíl na celkových výdajích mají právě výdaje běžné, které byly v roce 2015 ve výši 18 897 313,17 Kč. Největší výdaje pro obec Horní Bludovice plyne na činnost místní správy a to ve výši 7 705 398,46 Kč, dále na sběr a svoz ostatních odpadů v celkové výši 3 071 022,40 Kč, výdaje na dopravní územní obslužnost a provoz veřejné silniční dopravy v částce 2 284 818,08 Kč.

4.6 Hospodaření obce v roce 2016

V roce 2016 obec Horní Bludovice hospodařila s téměř vyrovnaným rozpočtem. Její skutečné příjmy v tomto roce byly vyčísleny na 29 129 239,39 Kč a její skutečné výdaje činily 29 465 317,42 Kč. Rozdíl mezi skutečnými příjmy a výdaji tvořil 336 078,03 Kč, došlo tak v hospodaření obce ke schodku.

Obr. 4.7 Porovnání příjmů a výdajů obce

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

V tabulce 4.9, je dále znázorněn rozpočet obce Horní Bludovice na období 2016, stejně jak v předchozích podkapitolách je i zde rozpočet ztvárněn v podobě schváleného, upraveného a skutečného rozpočtu v daném roce.

Tab. 4.9 Přehled rozpočtového hospodaření obce Horní Bludovice v roce 2016

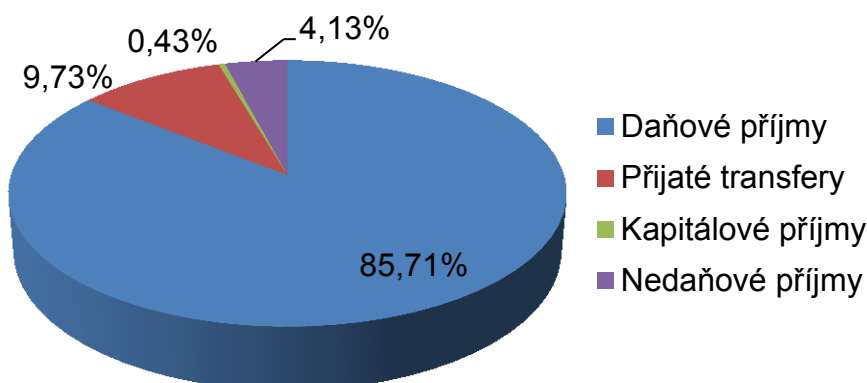
v tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Upravený rozpočet	31. 12. 2016	% plnění k upravenému rozpočtu
Daňové příjmy	19 806	1 389	21 195	24 966	117,8
Nedaňové příjmy	1 278	133	1 411	1 202	85,19
Kapitálové příjmy	126	0	126	126	100
Přijaté transfery	1 502	1 473	2 975	2 835	95,3
Příjmy celkem	22 712	2 995	25 707	29 129	113,31
Běžné výdaje	16 860	2 327	19 187	19 175	99,94
Kapitálové výdaje	7 542	2 772	10 314	10 290	99,97
Výdaje celkem	24 402	5 009	29 501	29 465	99,88
SALDO: Příjmy-Výdaje	-1 690		-3 797	-336	

***Zdroj:** Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.*

Stejně jak v předchozích sledovaných letech, tak i v roce 2016 je pomocí grafického znázornění, znázorněn podíl jednotlivých složek příjmů k celkovým příjmům obce.

Závěrečný účet za rok 2016 v plném znění je součástí přílohy č. 4. Z tohoto dokumentu jsou veškerá data pro sledovaný rok čerpána.

Obr. 4.8 Členění příjmů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Jak již bylo zmíněno, příjmy obce v roce 2016 tvořily 29 129 239,39 Kč, přičemž největší podíl na této částce mají příjmy daňové, které byly vyčísleny na 24 965 906,91 Kč. Největší přínos do této rozpočtové položky má daň z přidané hodnoty, která tvoří až 35 % z celkových příjmů obce. Druhou důležitou složkou příjmů obce je daň z příjmů PO, která tvoří 19 % příjmů obce pro rok 2016.

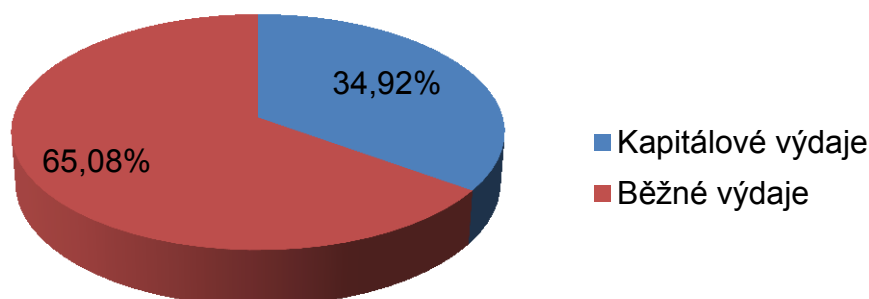
Nedaňové příjmy byly 1 202 018,48 Kč. Tuto složku z velké části financuje nebytové hospodářství, které spočívá v příjmech z pronájmu bytových a nebytových prostor.

Mezi další skupinu přispívající k příjmům obce, lze zařadit kapitálové příjmy. Ty v roce 2016 stejně jak v roce 2015 jsou ve výši 126 470 Kč.

Poslední složku v příjmech obce tvoří přijaté transfery, které v tomto roce tvoří celkově 2 834 844 Kč. V této složce mají největší zastoupení investiční přijaté transfery od krajů a to v hodnotě 1 123 007 Kč. Tyto dotace byly určeny na třetí etapu rekonstrukce budovy obecního úřadu. Tato rekonstrukce se týkala vnitřních úprav budovy, kde byly vytvořeny a zrekonstruovány čtyři obchodní jednotky a ordinace praktického lékaře, kde tvoří její součást i čekárna a sociální zařízení.

Stejně jak byly srovnány příjmy obce v roce 2016, tak následně budou také srovnána a znázorněna druhá strana, tedy výdaje.

Obr. 4.9 Členění výdajů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

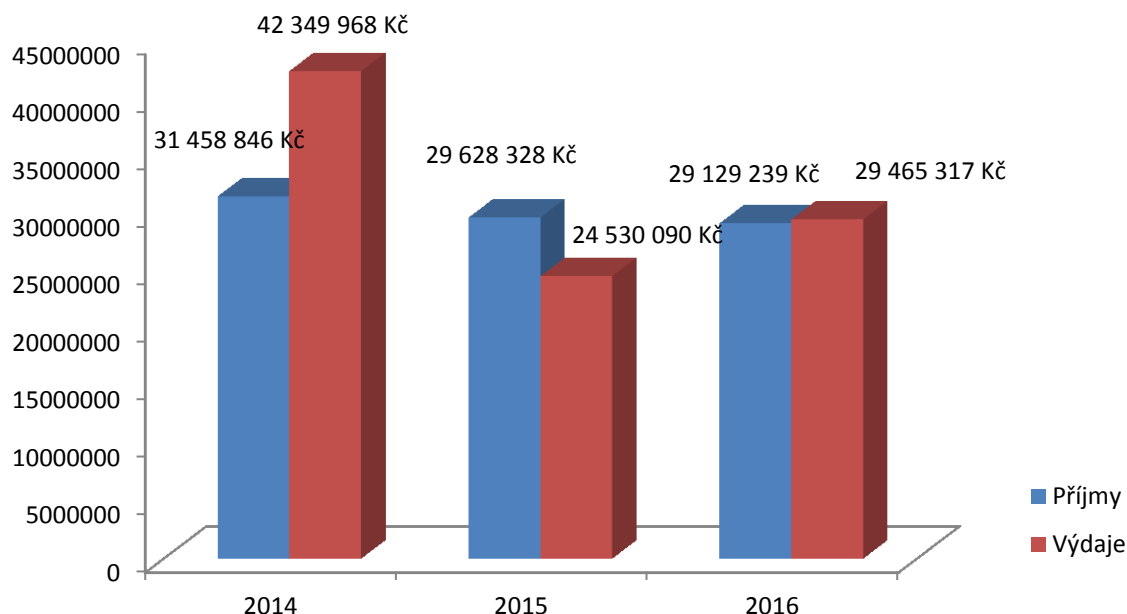
I v roce 2016 lze výdaje obce členit na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje byly vyčísleny na částku 19 174 844,92 Kč. Z této částky plyne největší část na činnost místní správy, kde se jedná o částku 14 372 208,11 Kč. Z tohoto jsou financované zejména platy zaměstnanců v pracovním poměru, nákup služeb či financování budov a staveb.

Kapitálové výdaje činily v tomto rozpočtovém roce 10 290 472,50 Kč. Největší položky, které lze zařadit do kapitálových výdajů, jsou zejména financování oprav či nových výstavby budov, staveb, nebo nákup strojů, zařízení nebo přístrojů. Součet těchto běžných a kapitálových výdajů činil 29 465 317,42 Kč.

4.7 Srovnání rozpočtového hospodaření obce v letech 2014 – 2016

V předchozích podkapitolách bylo konkrétně přiblíženo hospodaření obce Horní Bludovice ve sledovaných letech. V této podkapitole tak dojde ke srovnání získaných údajů. V první řadě je srovnání provedeno pomocí grafického znázornění a poté jsou veškeré příjmy a výdaje porovnány v tabulce.

Obr. 4. 10 Srovnání příjmů a výdajů

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Z grafu 4.10 je patrné, že v roce 2014 hospodařila obec Horní Bludovice s výrazným schodkem ve výši 10 891 121, 54 Kč. To bylo zapříčiněné zejména vyššími výdaji, které byly použity na rekonstrukci obecního úřadu a výstavbu nových silnic. Naopak v roce 2015 měla obec vyšší příjmy nežli výdaje a jak ukazuje graf, tak v roce 2016 byly příjmy a výdaje téměř vyrovnané.

Je tedy zřejmé, že příjmy se v těchto sledovaných třech letech vyvíjely v poměrně ve stejné výši, avšak výdaje se velice odlišovaly.

Následující tabulka 4.10 rekapituluje jednotlivé složky příjmů a výdajů obce za vybrané období. V této tabulce se nachází výše meziroční změny, která v jednotlivých složkách příjmů i výdajů nastala.

Tab. 4.10 Srovnání rozpočtového hospodaření obce v letech 2014 – 2016

v tis. Kč	Skutečnost 2014	Meziroční změna	Skutečnost 2015	Meziroční změna	Skutečnost 2016
DzP FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	4 117	187	4 304	662	4 966
DzP FO z kapitálových výnosů	481	44	525	20	545
DzP PO	4 593	235	4 828	770	5 598
DPH	9 342	296	9 638	566	10 204
DzP FO ze samostatné výdělečné činnosti	491	973	1 464	-1 077	387
DzP PO za obec	646	-455	191	112	303
daň z majetku	876	19	895	43	938
ostatní odvody z vybraných činností a služeb	99	11	110	4	114
správní poplatky	78	4	82	-16	66
místní poplatky	1 163	639	1 802	43	1 845
Daňové příjmy	21 886	1 953	23 839	1 127	24 966
Kapitálové příjmy	316	-190	126	0	126
Přijaté transfery	8 001	-3 931	4 070	-1 235	2 835
Nedaňové příjmy	1 256	337	1 593	-391	1 202
PŘÍJMY	31 459	-1 831	29 628	-499	29 129

Běžné výdaje	29 165	-10 268	18 897	278	19 175
Kapitálové výdaje	13 185	-7 552	5 633	4 657	10 290
VÝDAJE	42 350	-17 820	24 530	4 935	29 465
SALDO:					
Příjmy-Výdaje	-10 891		5 098		-336

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Z tabulky vyplývá, že největší podíl na příjmech obce mají daňové příjmy, které tvoří až 80% z celkových příjmů obce. Při porovnání daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti lze spatřit velký rozdíl mezi rokem 2014 a rokem 2015. V roce 2015 se v obci Horní Bludovice rozvíjí nové podnikatelské činnosti, díky čemuž se zvedá samotná daň z příjmu, z tohoto důvodu dochází k výraznému růstu této položky. Podrobnější specifikace podnikatelské činnosti v obci je popsána v podkapitole 3.7.2. Podnikatelská sféra. Následně jde vidět, že jak již bylo dříve řečeno, velký vliv na daňové příjmy má položka daň z přidané hodnoty, jejichž výše se pohybuje na přibližně stejné výši a na celkových příjmech se podílí až ve výši 30 % - 35 %. Velký rozdíl zaznamenala položka MP mezi rokem 2014 a 2015, kdy došlo k nárůstu výše MP za komunální odpad vybíraný od občanů obce.

Významný nárůst příjmů v položce přijaté transfery v roce 2014 přinesla přijatá dotace z fondů Evropské unie, která byla určena na rekonstrukci obecního úřadu v rámci první etapy rekonstrukce. Přijatá dotace od Regionální rady regionu soudružnosti v rámci Regionální operačního programu vyčlenila 5 223 947,06 Kč. Na rekonstrukci druhé etapy, která proběhla ve stejném roce, byla obci poskytnutá další dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu v celkové výši 1 088 809,63 Kč. Zbytek finančních prostředků na rekonstrukci obec vynaložila ze svých vlastních zdrojů. Tato rekonstrukce se obci tudíž projevila i ve výdajové stránce přesněji v kapitálových výdajích ve výši 11 372 799,12 Kč.

V ostatních sledovaných letech, však opravy a rekonstrukce v obci nebyly tak velkého charakteru, tudíž se kapitálové výdaje rapidně snížily, avšak v roce 2016 došlo k jejich opětovnému nárůstu, jelikož došlo k třetí etapě rekonstrukce budovy obecního úřadu.

Nedaňové příjmy obce tvoří menší část celkových příjmů. Jejich poměr se ve sledovaném období moc neměnil a pohyboval se v rozmezí od 3 – 5 % z celkových příjmů.

Vzhledem k celkovým výdajům došlo k velkému poklesu mezi léty 2014 a 2015 až o 43 %. V roce 2014 totiž došlo k opravám místní komunikace, které byly vyčísleny až na 10 538 231,39 Kč.

Třída 8 rozpočtové skladby se zabývá financováním a obsahuje tak položky, které se zabývají změnou stavu finančních prostředků. V roce 2014 skončilo hospodaření obce Horní Bludovice se schodkem ve výši 10 891 121,54 Kč, v rámci třídy 8 došlo k úhradě půjčených prostředků a načerpání nového úvěru určeného na opravy místních komunikací a došlo tak ke změně na základním běžném účtu v částce 1 387 772,79 Kč. V následujícím roce došlo k přebytku ve výši 5 098 237,92 Kč, kdy se finanční prostředky využily na úhradu splátek dlouhodobého úvěru a finanční prostředky ve výši 2 715 584,64 zvýšily stav na základním běžném účtu obce. V roce 2016 došlo ke schodku v částce 336 078,03 Kč. V tomto roce došlo k navrácení půjčených prostředků, které obec půjčila, dále obec uhradila splátky týkajících se dlouhodobých úvěrů a obci se tak snížil stav na základním běžném účtu obce.

4.8 Rozpočtový výhled obce

Obec Horní Bludovice, stejně jak ostatní obce, mají od roku 2001 povinnost sestavovat rozpočtový výhled a roční rozpočet. Rozpočtový výhled slouží ke střednědobému finančnímu plánování. Rozpočet obce vychází z rozpočtového výhledu. Obec Horní Bludovice má tak kromě sestaveného schváleného rozpočtu na rok 2018, sestaven také střednědobý výhled rozpočtu na roky 2019 a 2020.

V následující podkapitole znázorněno porovnání schválených rozpočtů obce na rok 2017 a 2018.

4.8.1 Schválený rozpočet

Na rok 2017 byl zastupitelstvem schválen rozpočet s příjmy ve výši 24 720 789 Kč a výdaji v částce 23 980 789 Kč, předpokládá se tudíž přebytek ve výši 740 000 Kč. Avšak během roku dochází k úhradě splátek úvěru v celkové výši 3 240 000 Kč. K úhradě těchto úvěrů budou použity peněžní

prostředky ze základního běžného účtu obce, které budou k dispozici na začátku roku 2018.

Zastupitelstvo schválilo rozpočet na rok 2018, který je součástí přílohy č. 2, a kde jsou příjmy ve výši 26 253 487 Kč a výdaje ve výši 26 513 487 Kč, předpokládá tudíž schodek ve výši 260 000 Kč. Během kalendářního roku proběhne splátka dvou úvěrů v celkové výši 3 240 000 Kč. K úhradě těchto splátek budou použity peněžní prostředky, které má obec na svém základním běžném účtu z přebytku hospodaření z minulých let.

Je zřejmé, že v obci Horní Bludovice dochází k růstu schválených příjmů i výdajů. V případě schválených příjmů jde o meziroční růst 6 % a u výdajů se jedná o růst až 10,5 %, kdy jedním z největších rozdílů je rozdíl v kapitálových výdajích, kdy obec Horní Bludovice má na rok 2018 naplánovány větší investice určeny ke zlepšení a zkvalitnění života v obci jde např. o výstavbu přechodu u základní a mateřské školy či nákup nových autobusových zastávek.

4.8.2 Střednědobý výhled rozpočtu

Jak už bylo jednou řečeno, obec Horní Bludovice sestavuje vždy střednědobý výhled na dva roky. Na svém jednání dne 13. 12. 2017 zastupitelstvo obce schválilo střednědobý výhled rozpočtu na období 2019 - 2020, tento schválený výhled obec zveřejňuje na svých webových stránkách a na úřední desce.

Tab. 4.11 Střednědobý výhled rozpočtu

Střednědobý výhled (v Kč)	2019	2020
Daňové příjmy	22 000 000	23 000 000
Nedaňové příjmy	1 500 000	1 500 000
Kapitálové příjmy	50 000	100 000
Přijaté transfery	1 700 000	1 900 000
Příjmy celkem	25 250 000	26 500 000
Běžné výdaje	17 235 000	15 960 000
Kapitálové výdaje	5 000 000	10 000 000
Výdaje celkem	22 235 000	25 960 000

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování.

Přebytek v roce 2019 je předpokládán ve výši 3 015 000 Kč a v roce 2020 ve výši 540 000 Kč. V listopadu 2019 má dojít k doplacení úvěru týkající se dopravní komunikace ve výši 2 475 000 Kč a dojde ke splátce úvěru, který byl určen na výměnu svítidel veřejného osvětlení. Tento úvěr na veřejné osvětlení končí až v roce 2021 a splátka úvěru v každém roce je ve výši 540 000 Kč.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat hospodaření obce Horní Bludovice v letech 2014 – 2016 a poté celkově vyhodnotit stav hospodaření obce prostřednictvím rozpočtů obce.

V teoretické části byl nejprve obecně vyobrazen územní samosprávný celek, tedy obec. Neboť je velice důležité obec správně definovat a pochopit fungování obce, jelikož mají velice specifický způsob financování a hospodaření. Samotná obec je součástí veřejné správy, její povinností je pečovat o potřeby občanů a spravovat svědomitě svůj majetek. Obce během roku hospodaří podle schváleného rozpočtu, který schválilo zastupitelstvo obce.

Další část diplomové práce byla zaměřena na vybranou obec Horní Bludovice. Obec Horní Bludovice patří k menším obcím, ale i přesto dokáže hospodařit, dalo by se říct stabilně a dokáže realizovat spoustu investičních akcí. Avšak v roce 2014 hospodařila s největším schodkem, jelikož došlo k velké rekonstrukci obecního úřadu, naštěstí část této rekonstrukce byla pokryta z dotací z Evropské unie. Evropská unie tak je schopna pomoci zlepšit podmínky i malým obcím a proto by bylo dobré tyto evropské peníze využívat z co největší části.

Obec Horní Bludovice se snaží stále zlepšovat a zkvalitňovat život v obci pro své občany. Jejím velkým úsilím je vybudovat novou základní a mateřskou školu, což by uvítaly všechny rodiny s dětmi, jelikož by to dětem moc pomohlo, nemusely by po pěti letech školní docházky, hledat a dále dojíždět do okolních měst a vesnic. Velkým přínosem pro občany také bude výstavba lesoparků, kdy tuto výstavbu ocení maminky s dětmi, či děti samotné. Obec by však mohla co nejdříve začít s přestavbou stávající základní školy na byty s pečovatelskou službou, jelikož seniorů v obci stále přibývá a měly by jim být zajištěny kvalitní podmínky pro zbytek života.

Poslední část diplomové práce byla zaměřena na rozpočtovou skladbu, která rozděluje rozpočet podle čtyř třídících hledisek. Diplomová práce se zaměřuje především na druhové třídění rozpočtu obce Horní Bludovice. V rámci stanoveného cíle diplomové práce, byly nejprve zanalyzovány jednotlivé složky příjmů a výdajů v rámci sledovaných let, kdy došlo ke zjištění, že největší přínosem pro rozpočet obce jsou beze sporu daňové příjmy, které tvoří až 80 % celkových rozpočtovaných

příjmů. Tento výsledek by však šel ještě zvýšit například, kdyby obec zvýšila MP, avšak tento přínos obce, by zatížil především občany obce, kteří by z takového to zatížení nebyli nadšení. Další položkou příjmů jsou přijaté transfery, které jsou velice nestálou položkou, ale pro obec velice důležitou částí příjmů. Během sledovaných let se částky velice lišily především v oblasti investičních transferů.

V celkovém srovnání rozpočtového hospodaření v obci Horní Bludovice, došlo ke zjištění, že obec měla největší a jediný přebytek v roce 2015, a to ve výši 5 098 237 Kč. V dalších letech došla obec ke schodku 336 078 Kč, což s porovnáním se schodkem z roku 2014, ve výši 10 891 121 Kč, je o moc lepší výsledek.

Další část poslední kapitoly byla zaměřena na sledování jednotlivých let, kdy došlo k porovnání jak schválených tak skutečných příjmů a výdajů ve sledovaných letech. Díky rozpočtovým opatřením, ke kterým docházelo během každého roku, došlo vždy k přesnějším upravenému rozpočtu, který se vždy víc přiblížil k tomu skutečnému.

Veškeré údaje ke splnění cíle diplomové práce, týkající se rozpočtů obce byly získány z webových stránek obce v podobě závěrečných účtů. Avšak zpracování těchto závěrečných účtů bylo zpracováno pokaždé v jiné podobě a rozsáhlosti. Doporučením tedy je, aby obec dokázala svým občanům přesně a ve stejné podobě podávat kvalitní informace o svém hospodaření a o svých veškerých činnostech.

V neposlední řadě lze říci, že obec Horní Bludovice se svými finančními prostředky hospodářsky dobře a svým občanům zajišťuje kvalitní a klidný život v obci. Každý rok se snaží rozvíjet infrastrukturu a zkvalitňovat služby, které jsou dále poskytované občanům. Kromě dvou úvěrů týkajících se výměny svítidel veřejného osvětlení a zlepšení silniční komunikace, obec neeviduje žádný jiný dlouhodobý úvěr, což do budoucna pro obec představuje velkou výhodu.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

HAVLAN, Petr, Jan JANEČEK a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. 400 s. ISBN 978-80-7502-057-4.

JREISAT, Jamil. *Globalism and comparative public administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 s. ISBN 143-985-45-80.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada Publishing, 2013. 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.

PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Elektronické dokumenty

BUKOVINA V HONITBĚ ZÁLESÍ HORNÍ BLUDOVICE. *BHZHB: Základní informace* [online]. BHZHB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://myslivci.agris.cz/bukovina>

FC HORNÍ BLUDOVICE. *FCHB* [online]. FCHB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.fchb.cz/>

HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Zastupitelstvo obce* [online]. HB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/obec---samosprava-zastupitelstvo-obce-clenove-zastupitelstva/>

HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Rada obce* [online]. HB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/obec---samosprava-rada-obce-komise-rady-obce/>

HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Organizace a spolky* [online]. HB [7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/o-obci-organizace-a-spolky/>

HORNÍ BLUDOVICE. *HB: Knihovna* [online]. HB [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.hornibludovice.cz/knihovna-roku-2017-vyhlaseni-v-klementinu-2593cz46/>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVCR: Občanské aktivity* [online]. MVCR [8. 1. 2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMRČR: Program rozvoje obce* [online]. MMRČR [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/75e1aabc-739b-4844-8f8b-fe77488c215e/Program-rozvoje-obce-letak.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Manželství* [online]. MVČR [13. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcan-na-urade-manzelstvi-uzavreni-manzelstvi.aspx>

OBCEPRO PROGRAM ROZVOJE OBCE. *OPRO* [online]. OPRO [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.obcepro.cz/>

OBEČNÍ KRONIKY SOKA FRÝDEK-MÍSTEK. *OKSFM: Pamětní kniha Horní Bludovice 1 díl* [online]. OKSFM [5. 2. 2018]. Dostupné z: http://www.archives.cz/zao/media/fm/06_kroniky/Horni_Bludovice/dil_1/index.html

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *PSPČR: Registr komunálních symbolů* [online]. PSPČR [15. 1. 2018]. Dostupné z: <https://rekos.psp.cz/vyhledani-symbolu?kraj=132&sort=Symbol.ValidFrom&order=desc&page=2>

SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV V ČR. *SMSCR: Hlavní změny v odměňování členů zastupitelstev v roce 2018* [online]. SMSCR [29. 1. 2018]. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/cz/62-aktuality/1464-hlavni-zmeny-v-odmenovani-clenu-zastupitelstev-v-roce-2018>

SDH HORNÍ BLUDOVICE. *SDH* [online]. SDH [7. 2. 2018]. Dostupné z: <https://sdh-bludovice.webnode.cz/>

STÁTNÍ SPRÁVA. *SS: Kraje, okresy, obce* [online]. SS [4. 1. 2018]. Dostupné z: https://www.statnisprava.cz/rstsp/redakce.nsf/i/kraje_okresy_obce

ZŠ A MŠ HORNÍ BLUDOVICE. *ZŠMŠH: Naše škola* [online]. ZŠMŠHB [19. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.zshornibludovice.cz/>

Legislativní dokumenty

Nařízení č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky

Vyhláška č. 323/2002 Sb., vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství ČR, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
FO	fyzická osoba
FC	fotbalový klub
MP	místní poplatek
MS	myslivecké sdružení
PO	právnícká osoba
SDH	sbor dobrovolných hasičů
SPOZ	komise Rady obce Horní Bludovice Sbor pro občanské záležitosti
ZoO	zákon o obcích

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména §35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a §60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektrické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO
- bylo sjednáno, že VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu §12 odst. 4 autorského zákona
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu náklady, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše)

V Ostravě dne 24.4.2018

Barbora Hančlová

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozvaha obce Horní Bludovice na období 2017

Příloha č. 2: Schéma rozpočtového určení daní platné k 1. 1. 2018

Příloha č. 3: Schválený rozpočet na rok 2018

Příloha č. 4: Závěrečný účet za rok 2016